

8. SINIF

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK PRATİK DEFTERİM

ANLAMAYI KOLAYLAŞTIRIR YORUMU GÜÇLENDİRİR

*Türk Evladı Ecdadını Tanıdıkça Daha Büyük
işler Yapmak İçin Kendinde Kurvet Bulacaktır.*

GÜVEN KARAKAYA

2.ÜNİTE

2.ÜNİTE MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONULAR

8.2.1 1.DÜNYA SAVAŞI VE NEDENLERİ ,.....	1-4
8.2.2. 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI DEVLETİ.....	5-13
8.2.3. MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI VE İŞGALLER,.....	14-19
8.2.4. KUVAYİ MİLLİYE VE CEMİYETLER.....	20-25
8.2.5. MİLLİ MÜCADELEYE HAZIRLIK DÖNEMİ (GENELGELER VE KONGRELER).....	26-33
8.2.6. MİSAKİ MİLLİ VE TBMM' NİN AÇILIŞI.....	34-38
8.2.7. TBMM'YE KARŞI AYAKLANMALAR VE ALINAN TEDBİRLER.....	39-42
8.2.8. SEVR BARIŞ ANTLAŞMASI VE TEPKİLER (10 AĞUSTOS 1920).....	43-46

GÜVEN KARAKAYA

8.2.1 1.DÜNYA SAVAŞI VE NEDENLERİ

SAVAŞ ÖNECESİ DURUM

Sanayi İnkılabı ile Avrupa'da daha fazla **hammadde ve pazara** ihtiyaç duyulmuştur.

Fransız İhtilali ile imparatorluklarda **milliyetçilik isyanları** çıkmıştır.

İtalya ve Almanya siyasi birliklerini kurarak **sömürge yarışına** dahil olmuştur.

İngiltere ve Fransa, Almanya'ya karşı birbirine yakınlaşmaya başlamıştır.

Avusturya-Macaristan Rusya'ya karşı Almanya ile yakınlaşmıştır.

Üçlü İttifak (Almanya, Avusturya-Macaristan, İtalya) (1882) ve **Üçlü İtilaf** (İngiltere, Fransa, Rusya) (1907) adı verilen **bloklar (Gruplaşmalar)** oluşmuştur.

1.Dünya Savaşı Öncesi Avrupa'yı Anlatan Karikatür

1.DÜNYA SAVAŞINDA BLOKLAŞMALAR

İTTİFAK (ANLAŞMA, BAĞLAŞMA) DEVLETLERİ

Almanya

Avusturya- Macaristan

İtalya

Osmanlı Devleti

Bulgaristan

İTİLAFA (ANLAŞMA, UYUŞMA) DEVLETLERİ

İngiltere

Fransa

Rusya

İtalya

Sırbistan, Belçika,
Japonya, Romanya,
Portekiz, ABD,
Yunanistan, Brezilya

İtalya

İtalya savaş başlamadan önce İttifak grubundan İtilaf Grubuna geçmiştir. Taraf değiştiren tek devlettir.

İTALYA'NIN SAVAŞTA TARAF DEĞİŞTİRMESİNİN NEDENİ

- Trablusgarp savaşında İngiltere'nin İtalya'yı desteklemesi
- Osmanlı Devleti'nin Akdeniz ve Ege bölgelerinin İtalya'ya verileceğinin söylenmesidir.

Soru Çözdüren Bilgi

Fransız İhtilali'yle ortaya çıkan milliyetçilik akımının etkisiyle azınlık isyanlarının yaygınlaşması (**SİYASİ NEDEN**)

Sanayi İnkılabı ile ortaya çıkan hammadde ihtiyacı ve Pazar arayışının sömürgeciliği hızlandırması (**EKONOMİK NEDEN**).

SAVAS ÖNCESİ OSMANLI'NIN DURUMU

Osmanlı ilk başta İtilaf devletlerinin yanında savaşa girmek istedi. Ancak İtilaf devletleri Osmanlıyı paylaşma planları yaptığı için kendi yanında savaşa almadı. Bu durum üzerine Osmanlı;

- ❖ Siyasi yalnızlıktan kurtulmak,
- ❖ Son zamanlarda kaybettiği yerleri almak,
- ❖ Kapitülasyonları kaldırmak,

Gibi amaçlarla İttifak Devletleri yanında savaşa girme kararı aldı.

Osmanlı Devleti

1.DÜNYA SAVAŞININ NEDENLERİ

GENEL NEDENLERİ

SANAYİ DEVRİMİ VE SÖMÜRGECLİK YARIŞI

Sanayi İnkılabı ile birlikte ortaya çıkan **hammadde ve pazar ihtiyacı** karşılamak için **sömürgecilik** yapılmıştır. Birliğini geç kuran Almanya'nın sömürge araması sömürgeci devletleri tehdit etmiştir. İngiltere ve Fransa gibi devletler Almanya'nın bu tutumuna karşı çıkmıştır.

FRANSIZ İHTİLALİ VE MİLLİYETÇİLİK AKIMI

Milliyetçilik akımı 1789 Fransız İhtilali'nden sonra ortaya çıkan her milletin kendi devletini kurmasını isteyen akımdır. Bu durum **çok uluslu devletleri** (Kozmopolit devlet, İmparatorluk) olumsuz etkilemiştir.

DEVLETLERARASI BLOKLAŞMA(GRUPLAŞMA)

1.Dünya savaşı öncesinde Avrupalı devletler İttifak ve itilaf devletlerini oluşturmuşlardır. Bu durum devletlerarası çekişmeyi arttırmıştır.

AŞIRI SİLAHLANMA

1.Dünya savaşı öncesinde Avrupalı devletler hem birbiri birbiri ile rekabet için hem de kendi güvenliklerini sağlama amacıyla silahlanma yarışına girmişlerdir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgim

Fransa ve Almanya arasında Alsas-Loren Sorunu **(EKONOMİK NEDEN)**

Rusya ile Avusturya-Macaristan arasında yaşanan balkan hakimiyeti sorunu **(SİYASİ NEDEN)**

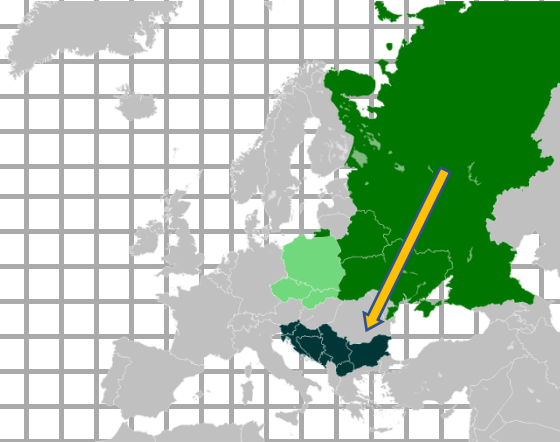
1. Dünya savaşına giden süreçte en önemli faktör Almanya ile İngiltere'nin ekonomik rekabetidir. **(EKONOMİK NEDEN)**

Almanya

Fransa

Almanya

İngiltere

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

ÖZEL NEDENLERİ

ALSAS-LOREN SORUNU

FRANSA ve ALMANYA arasında yaşanan bir sorundur.

Siyasi birliğini tamamlayan ve gelişen sanayisinin enerji ihtiyacını karşılamak isteyen Almanya **zengin kömür yataklarına sahip** Alsas- Loren bölgesine hedef olarak seçti. **1871 Sedan Savaşı sonucunda bölge Almanya'nın eline geçti.**

Önemli kömür yataklarına sahip olan bu bölgeyi kaptıran **Fransa Almanya'dan tekrar geri almak** için İngiltere ile ittifak kurdu.

RUSYANIN PANSLAVİZM POLİTİKASI

Rusya ile Avusturya-Macaristan arasında yaşanan bir sorundur. **Panslavizm** Rusya'nın **bütün Slav halklarını**, kendi hakimiyeti altına alma düşüncesidir.

Rusya bu doğrultuda Balkanları hakimiyeti altına almak istemiştir.

Bu durum Balkan hakimiyeti sağlamak isteyen ve ülkesinde çok sayıda Slav'ı barındıran Avusturya-**Macaristan** ile düşman olmalarına neden olmuştur.

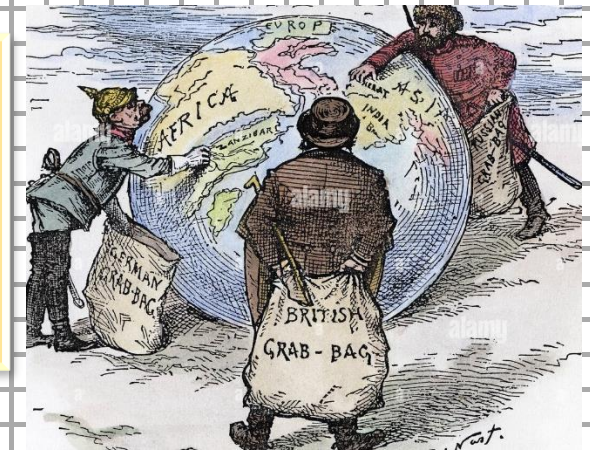
Avusturya- Macaristan

Rusya

ALMANYA İLE İNGİLTERE'NİN REKABETİ

Sanayi devriminin getirdiği hammadde ve Pazar ihtiyacı sonrası **Almanya ve İngiltere'nin arasında ekonomik rekabet** iyice arttı. İngiltere sömürgelerini korumak Almanya ise sömürgelerini genişletmek istemektedir.

İtalya

İTALYANIN AKDENİZ HAKİMİYETİ POLİTİKASI

İtalya Akdeniz’de yayılarak eski **Roma imparatorluğunu** yeniden kurmak ve **Akdeniz’e hâkim olmak** istiyordu. Sanayisi için sömürge arayışı sonrası Trablusgarp’a saldırdı. İlk başta Almanya’nın yanında yer alsa da taraf değiştirdi.

Soru Çözdüren Bilgim

1. Dünya savaşına giden süreçte **en önemli faktör** **Almanya ile İngiltere’nin ekonomik rekabetidir.**

JAPONYANIN UZAK DOĞU HAKİMİYETİ POLİTİKASI

Uzak doğunun **tek hâkimi** olmak için İngiltere sömürgelerini ele geçirerek topraklarını genişletmek istiyordu.

Japonya

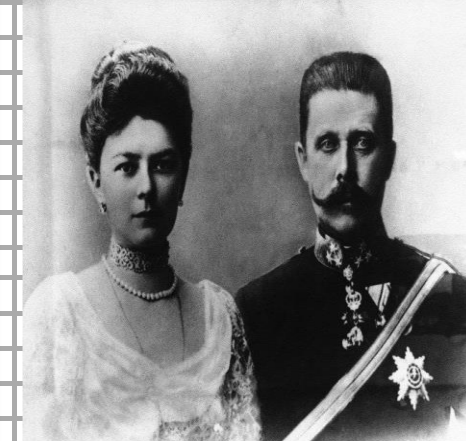
Franz Ferdinand’ın öldürülmesi savaşı başlatan bir kıvılcımdır. **Savaşın görünen sebebidir.**

SAVAŞI BAŞLATAN OLAY

Avusturya-Macaristan veliahtı (Avusturya Macaristan tahtının varisi) **Franz Ferdinand** ve eşi 28 Haziran 1914 yılında **Saraybosna’yı** ziyaret etti. Bu ziyaretleri sırasında **Sırlı bir genç olan Gavrilo Princip tarafından** düzenlenen suikast sonucunda **öldürüldüler.**

Avusturya-Macaristan **Suikasttan Sırbistan’ı sorumlu tuttu** ve **Sırbistan’a savaş ilan etti.** Bu olay **I. Dünya Savaşı’nı başlatan kıvılcım oldu.** Avusturya Macaristan İmparatorluğu 27 Temmuz 1914’te Sırbistan’ı işgal etti. Rusya Sırbistan’ı destekleyince Almanya, Avusturya-Macaristan’ın yandaşı olarak Rusya’ya savaş ilan etti; Fransa da 1892’de imzaladığı İkili İttifak Antlaşması çerçevesinde Rusya’yı destekledi. Bunun üzerine Almanya, Fransa’ya da savaş ilan etti.

Alman birlikleri Fransa’ya saldırmak için Belçika’ya girdi. 1839’da herhangi bir saldırı karşısında Belçika’ya yardım etmeye söz vermiş olan Birleşik Krallık, 4 Ağustos 1914’te Almanya’ya savaş ilan etti. Böylece I. Dünya Savaşı Avrupa’da başlamış oldu.

Franz Ferdinand ve Eşi

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Almanya'nın Osmanlı devletinin kendi yanında istemesinin nedenleri arasında **teknolojik ya da ekonomik gücünden yararlanmak yoktur**. Zira Osmanlı teknolojik ve ekonomik olarak iyi durumda değildir. Ancak ekonomik kaynakları olan petrol ve kömürden yararlanmak istemiştir.

Kavram Bilgi

KAPİTÜLASYON: Bir devletin bir anlaşmaya bağlı olarak başka devletlere tanıdığı iktisadi (Ekonomik), sosyal ve adli ayrıcalıklara denir.

SEFERBERLİK: Bir ülkenin silahlı kuvvetlerini savaşa hazır duruma getiren, ülkenin ekonomisini, yönetimini savaş gereklerine uyacak duruma sokan hazırlıkların ve önlemlerin tümü.

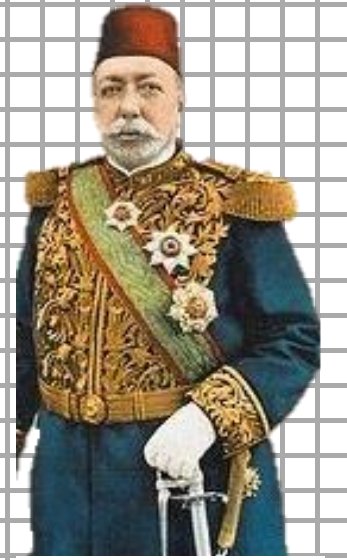
GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

8.2.2. 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI DEVLETİ

SAVAŞ BAŞLADIĞINDA OSMANLI DEVLETİNİN TUTUMU

1.Dünya savaşı başladığında Osmanlı Devleti'nin başında bulunan Padişah V. Mehmet Reşat ilk olarak Osmanlı Devleti'nin önce **tarafsızlığını ilan etmiş** ve bazı tedbirler almıştı. Bunlar:

- Kapitülasyonlar tek taraflı olarak kaldırıldı.
Kapitülasyonların kaldırılmasındaki Amaç ekonomik yükten kurtulmaktır.
Kapitülasyonların ayırım gözetilmeksizin yararlanan tüm devletlere karşı kaldırılması tarafsızlığı gösterir.
- Genel seferberlik ilan edildi.
Bu durum savaşa katılma ihtimaline karşı hazırlıklı olunmak istendiğini gösterir.
- Boğazları kapattı.
Bu durum tarafsız davranılmak istendiğini gösterir.

V. Mehmet Reşat

İtilaf devletleri Osmanlı devletinin tarafsız kalmasını desteklemiştir. Çünkü

- ❖ Savaşın geniş bir alana yayılmasını istememişlerdir.
- ❖ Sömürgelerinde yaşayan Müslümanların isyan etmemesi önlemek istemişlerdir.

SAVAŞA KARŞI OSMANLI DEVLET ADAMLARININ TUTUMU

Osmanlı devlet adamları ve iktidarda bulunan İttihat ve Terakki partisi yöneticileri, Osmanlının son zamanlarda kaybettiği toprakları geri almak, Kapitülasyonlara son vermek ve siyasi yalnızlıktan kurtulmak amacıyla 1. Dünya savaşına girmek istemekteydi.

İttifak arayışı içine giren Osmanlı devleti önce İtilaf devletleri grubuna girmek istemiştir. Ancak İngiltere ve Fransa hem müttefikleri Rusya'nın bunu istememesi hem de Osmanlı topraklarını paylaşma düşüncesinden dolayı bunu kabul etmemiştir. Bu durum üzerine Osmanlı yöneticileri ittifak devletleri safına katılmak istemiştir. **Almanya ise Osmanlı devletinin hemen kendi yanında yer almasını kabul etmiştir.**

ALMANYANIN OSMANLI DEVLETİNİ YANINDA İSTEMESİNİN NEDENLERİ

- ❖ Yeni cepheler açarak **Savaşı geniş bir alana yaymak** ve yükünü hafifletmek
- ❖ Osmanlı Devleti'nin Mısır'ı alarak **İngiltere'nin sömürgelerine giden yolları** kesmek,
- ❖ Geçiş yollarını kontrol altında tutarak **İtilaf Devletlerinin Rusya'ya yardım götürmesini** önlemek

- ❖ Osmanlının Halifelik makamından yararlanarak İngilizlerin **Müslüman sömürgelerinde ayaklanma** çıkarmak.

- ❖ Osmanlının insani gücünden ve yeraltı kaynaklarından faydalanmak,

Almanya Osmanlı Devleti'nin **JEOPOLİTİK** konumundan faydalanmak istemiştir.

Osmanlının **dini gücünden** yararlanmak istemiştir.

Osmanlını **nüfusundan ve ekonomik kaynaklarından** faydalanmak istemiştir.

OSMANLI DEVLETİ'NİN ALMANYA'NIN YANINDA 1.DÜNYA SAVAŞINA KATILMA İSTEĞİNİN NEDENLERİ

- Son zamanlarda **kaybettiği toprakları** geri almak,
- **Siyasi yalnızlıktan** kurtulmak,
- Coğrafi konumu itibariyle **savaş dışında kalmanın** zorluğu
- İttihat ve Terakki yöneticilerinin **Almanya'nın savaşı kazanacağına** inanılması
- **Kapitülasyonlardan kurtulmak**
- Osmanlı devlet adamlarının (İttihat ve Terakki Partisi) **Alman Hayranlığı**
- İngiltere, Fransa ve Rusya'nın **düşmanca politikaları**,

Soru Çözdüren
Bilgim

Osmanlının savaşa girmesinin en önemli sebepleri kaybettiği toprakları geri almak ve Kapitülasyonlardan kurtulmak

2-Osmanlının savaşa girmesi en fazla **Almanya'nın faydasına** olmuştur.

OSMANLI DEVLETİ'NİN 1.DÜNYA SAVAŞINA DAHİL OLMASI

Akdeniz'de İngiliz donanmasından kaçan iki Alman gemisi **GOBEN ve BRESLAV** Çanakkale önlerine gelmiştir. Osmanlı devleti Tarafsız olduğu için gemileri boğazlardan içeri almaması gerekirken gemileri Çanakkale boğazından içeri almıştır. İngilizlerin gemileri istemesi üzerine bu gemilerin satın alındığını bildirmiştir. Gemilere Osmanlı bayrağı çekilmiş ve adları **YAVUZ ve MİDİLLİ** olarak değiştirilmiştir. Mürettebatı alman olan gemiler Karadeniz'e açılmış ve Rusya'ya ait Sivastopol ve Odessa limanlarını bombalamıştır. Bu olay üzerine Rusya, İngiltere ve Fransa Osmanlı devletine savaş ilan etti. Osmanlı devleti de tüm Müslümanları İtilaf Devletlerine karşı savaşa girdirmek ve **İtilaf devletleri sömürgelerindeki Müslümanları ayaklandırmak için** 14 Kasım 1914'te itilaf devletlerine karşı **KUTSAL CİHAT** ilan etti.

Midilli (Breslav) Zırhlısı

Yavuz (Goben) Zırhlısı

OSMANLI DEVLETİ'NİN 1.DÜNYA SAVAŞINA DAHİL OLMASI İLE

- ❖ Yeni cephele açılarak **Savaş çok geniş bir alana** yayılmıştır,
- ❖ **Almanya'nın yükü hafiflemiş** ve avantaj sağlamıştır,
- ❖ İtilaf devletlerinin müttefikleri olan **Rusya ile bağlantıları kesilmiş** ve Rusya da çıkan Bolşevik isyanı nedeniyle zor durumda kalmıştır,
- ❖ İngiltere ve Fransa sömürgelerinde bulunan **Müslümanların ayaklanma ihtimali** ortaya çıkmıştır,
- ❖ Sömürge yolları tehlikeye girdiği için **İngiltere ve Fransa'nın sömürgelerden gelecek yardımları** da tehlikeye girmiştir,

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Akılda kalması açısından Taarruz cepheleri **"KA"** ile başlamakta Yardım cepheleri **"YA"** ile bitmektedir. Geriye kalan cepheler savunma cepheleridir.

Kafkas cephesi
TURANCILIK fikrini gerçekleştirmek amacıyla açılmıştır.

TAARRUZ (SALDIRI) CEPHELERİ

Osmanlı devleti tarafından Osmanlının saldırısı ile açılmış cephelerdir.

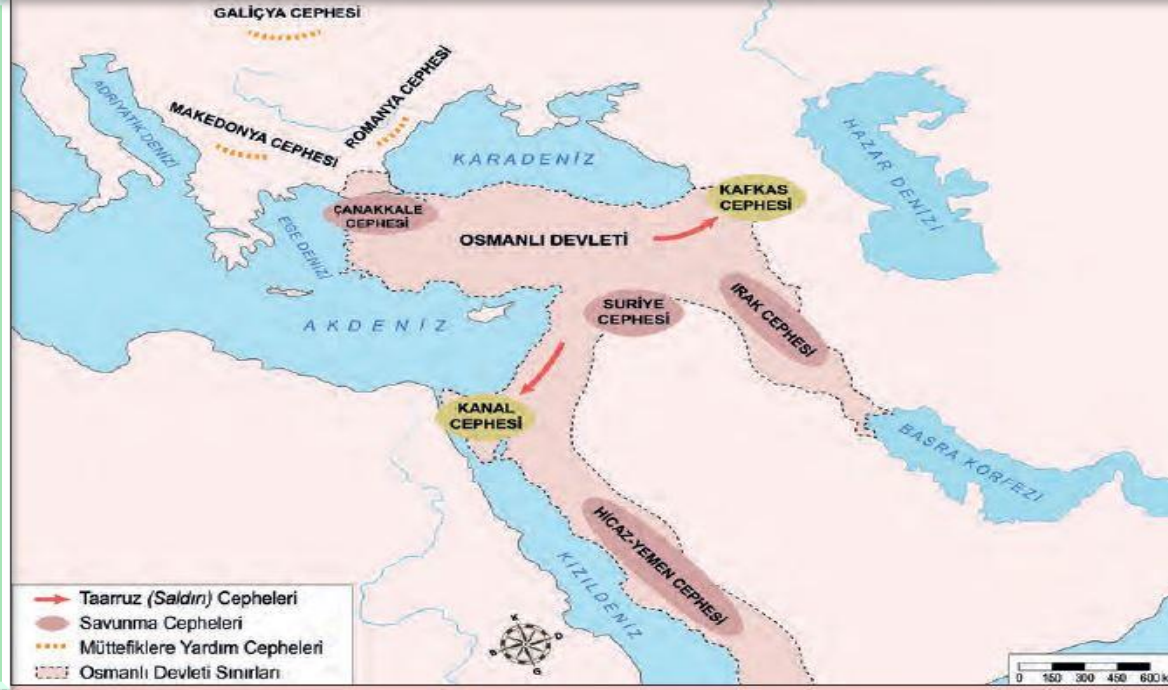
Kafkas Cephesi
Kanal cephesi

OSMANLI DEVLETİ'NİN 1.DÜNYA SAVAŞINDA SAVAŞTIĞI CEPHELER

SAVUNMA (MÜDAFAA) CEPHELERİ

Osmanlının topraklarını savunduğu İtilaf devletlerinin saldırısı ile açılmış cephelerdir.

Çanakkale cephesi
Irak cephesi
Hicaz-Yemen cephesi
Suriye- Filistin cephesi

YARDIM CEPHELERİ

Osmanlı devletinin Müttefiklerine (Bulgaristan, Avusturya-Macaristan ve Almanya) kendi toprakları dışında yardım ettiği cephelerdir.

Galiçya Cephesi
Romanya Cephesi
Makedonya Cephesi

KAFKAS CEPHESİ (1914-1918)

1.Dünya savaşında Osmanlının **İlk açtığı cephedir.**

Cephenin Açılma Amaçları;

93 Harbi'nde Rusya'nın eline geçen Kars, Ardahan, Artvin ve Batum şehirlerini geri almak,

Petrol bakımından zengin olan Bakü ve çevresini ele geçirmek (Almanların isteği)

Orta Asya'da yaşayan, Türk dillerini konuşan halklarla temasa geçerek Turancılık planını gerçekleştirmek.

Rusya'nın kontrolünde olan Kafkasya Müslümanlarının ayaklanarak kendi topraklarını kurtarmasına yardım etmek.

Siyasi Sebeptir.

Ekonomik Sebeptir.

Siyasi ve Sosyal Sebeptir.

Siyasi, Sosyal ve Dini Sebeptir.

SAVAŞIN BAŞLAMASI VE GELİŞİMİ

Kafkas Orduları komutanı Enver Paşa'dır. Enver Paşa'nın amacı Kafkasları aşarak Orta Asya'da bulunan Türkler ile birleşmek ve Türkçülük düşüncesini gerçekleştirmektir. 1914 Aralık ayında soğuk ve karlı bir günde düzenlenen **Sarıkamış Harekâtı yeterli teknik malzeme olmadan yapılmıştır**. Daha savaş yapmadan soğuk kış şartlarından donarak ve erzak yetersizliğinden dolayı **binlerce askerimiz (Bazı kaynaklarda 90-100 bin civarı) şehit olmuştur Sarıkamış Harekâtı'ndan** sonra Rusya saldırıya geçmiş ve Doğu Anadolu'yu (**Van, Muş, Erzincan, Bitlis, Erzurum ve Trabzon'u**) işgal etmiştir.

Sarıkamış Harekâtında donarak Şehit olan Türk Askerleri

KAFKAS CEPHESİ VE ERMENİ SORUNU

Doğu Anadolu'nun Rus işgaline uğraması üzerine **Ermeniler**;

- **Ruslarla iş birliği yaptılar, Rus Ordusunda Osmanlıya karşı savaştılar,**
- **Çeteler Kurarak Türk köylerine baskınlar düzenlediler, katliamlar yaptılar.**

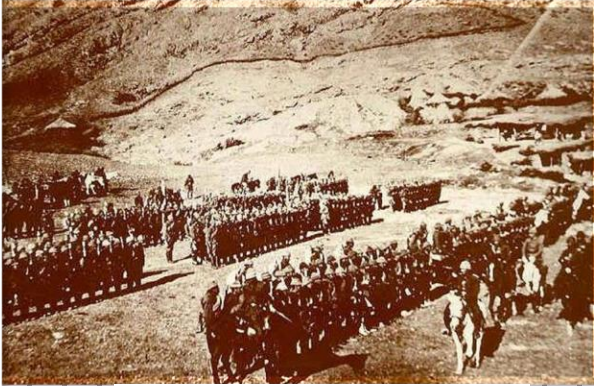
Bunun üzerine Osmanlı Devleti **hem kendi güvenliğini hem de Ermenilerin güvenliğini** sağlamak için **TEHCİR KANUNU'NU (SEVK VE İSKÂN KANUNU)** çıkararak olaylara karışan Ermeniler o günlerde Osmanlı toprağı olan **Suriye ve Lübnan'a zorunlu olarak göç ettirildiler.** (1915)

Göç ettirilen Ermeniler

KAFKAS CEPHESİ VE MUSTAFA KEMAL

1916 yılında Diyarbakır'daki 16. Ordu'ya Çanakkale Kahramanı **Albay Mustafa Kemal** atanmıştır. Mustafa Kemal ilk iş olarak **askerlerin düzenini sağlayarak askerlerin teçhizatını** karşılamıştır. Yeterli güce kavuştuktan sonra Ruslara saldıran Mustafa Kemal **MUŞ ve Bitlis'i** kurtarmıştır.

Mustafa Kemal Diyarbakır Kafkas Cephe komutanlığında

Brest Litovsk Antlaşması imzalanırken

KAFKAS CEPHESİNİN KAPANMASI

Ekonomik sıkıntılar içindeki Rusya'da **BOLŞEVİK İHTİLALİ** çıkınca **Çarlık Rusya** yıkıldı. yerine **SOVYET RUSYA** kuruldu. Yeni kurulan Sovyet Rusya 1. Dünya savaşından çekilince Osmanlı Devleti ile 3 Mart 1918'de **BREST LİTOWSK ANTLAŞMASINI** yaptı ve savaştan çekildi. Rusya işgal ettiği Doğu Anadolu'dan da geri çekildi. 1878 yılında kaybedilen **Kars, Ardahan ve Batum** Osmanlı Devleti'ne geçti.

Soru Çözdüren Bilgim

Mustafa Kemal in Kafkas Cephesinde **orduyu düzenleyerek** MUŞ VE BITLİSİ geri alması **teşkilatçılık örgütleyici** lik özelliği ile ilgilidir.

Osmanlı Devleti ve Enver Paşa Kafkas cephesinde başarıya ulaşamaması ile Türkçülük (Turancılık) ideli başarısız olmuştur.

Osmanlı devleti Kafkas cephesinde savaşı kaybetmesine rağmen **diplomatik başarı elde etmiş** ve toprak kazanmıştır. (Kars, Ardahan ve Batum)

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Kanal Cephesi'nde Arapların, İngilizler yanında yer alması ile **Ümmetçilik** fikri zayıflamıştır.

Kanal cephesindeki en temel amaç **İngilizlerin sömürgelerine giden yolu kesmek** ve İngilizleri zor durumda bırakmaktır.

KANAL CEPHESİ (1914-1918)

Almanya'nın isteği üzerine açılan bir **taarruz** cephesidir.

Amaçları:

Osmanlı Devleti **kaybettiği Mısır'ı geri almayı** planlamaktadır. Bir diğer amaç ise **İngiltere'nin Hindistan ve Uzak Doğu'daki sömürgeleri ile bağlantısını keserek** İngiltere'yi zor uruma düşürmek.

Cemal Paşa komutasındaki Türk ordusu iki kez İngilizlerin üzerine saldırdı fakat başarısız olundu. **Cephenin başarısız olmasında bölgede bulunan Arapların İngilizlerin yanında yer alması** da etkili olmuştur. Suriye'ye kadar geri çekildik. Bu durum **İslamcılık fikrinin zayıfladığını** ve Halifenin cihat çağrısının tam karşılık bulmadığını gösterir.

Kanal Cephesi Komutanı Cemal Paşa ve Askerler

ÇANAKKALE CEPHESİ

Çanakkale Cephesi İngiliz ve Fransızların saldırı ile açılan cephe dir. **Savunma cephesidir.**

Amaçları:

- ❖ İstanbul ve Çanakkale boğazlarını ele geçirerek **Osmanlı Devleti'ni savaş dışında bırakmak.**
- ❖ İtilaf Devletleri, müttefikleri olan **Rusya'ya yardım götürmek.**
- ❖ Savaşa katılmayan **Balkan ülkelerini kendi yanlarında savaşa girdirmek.**
- ❖ Savaşı **kısa zamanda** sonuçlandırmak

Seyit Onbaşı (Temsili)

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

ÇANAKKALE DENİZ SAVAŞLARI

İtilaf Devletleri Çanakkale'yi önce denizden geçmeyi planladılar. Bu amaçla Çanakkale Boğazındaki Türk tabyalarını bombalamaya başladılar. İtilaf donanması Çanakkale Boğazı'nı geçmek üzere boğaza ilerledi. Ancak bir gece öncesinden **Nusret Mayın Gemisi** ile Boğaz'a döşenen mayınlar ve **Seyit Onbaşı** gibi kahraman Türk topçusunun başarısı sayesinde İtilaf donanması büyük kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kaldı. **18 Mart 1915** de zaferle sonuçlanan savaşta İtilaf Devletleri önemli savaş gemilerini kaybetti. (Ocean (Oşın), Queen Elizabeth (Kuin Elizabet) ve Bouvet (Bovet) gibi) "18 Mart Kahramanı" olarak anılan Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanı Tümgeneral **CEVAT ÇOBANLI'NIN** bu zaferde büyük katkısı vardır

ÇANAKKALE KARA SAVAŞLARI

İtilaf Devletleri denizden geçemeyince **Gelibolu Yarımadasına** çıkarma yaparak Çanakkale'yi karadan geçmek istemiştir. Bölgede daha önce görev yapan **Mustafa Kemal** düşmanın nereden çıkarma yapabileceğini **tahmin ederek** tedbirler almış ve düşmanın geçmesine izin vermemiştir. (**ileri görüşlülük**) Ben size taarruz değil, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında yerimize yeni askerler, yeni kumandanlar gelebilir sözünü burada söylemiştir. (**Kararlılık, vatanseverlik**) Mustafa Kemal ve komutasındaki askerler **CONKBAYIRI, ANAFARTALAR ve ARIBURNU'NDA** 'da başarılı bir savunma savaşı yapmış ve düşman karadan da geçememiştir.

Mustafa Kemal Çanakkale Cephesinde

Soru Çözdüren Bilgi

Bulgaristan'ın savaşa katılmasıyla Osmanlı ile **Almanya'nın kara bağlantısı sağlanmıştır**.

Irak cephesinin açılmasının **temel nedeni ekonomiktir**.

ÇANAKKALE SAVAŞININ SONUÇLARI

- Osmanlının **kesin sonuçla** kazandığı tek cephedir.
- 1.Dünya Savaşının **iki yıl** uzamasına neden oldu.
- İtilaf Devletleri Rusya'ya yardım edemediği için **çarlık** rejimi yıkılarak yerine **Bolşevik** rejim kuruldu ve **Ruslar I. Dünya Savaşından çekildi**.
- **Bulgaristan** İttifak Devletleri yanında savaşa katıldı. (Osmanlının Almanya ile kara bağlantısı sağlandı)
- Çanakkale Savaşları **Millî Mücadele ruhunun başlangıcı** oldu.
- Mustafa Kemal'in **Albay** rütbesine yükselmiş ve bu savaşta gösterdiği üstün başarı **milli mücadelede önder** olmasına etki etmiştir.

IRAK CEPHESİ VE KUT'ÜL AMARE ZAFERİ

CEPHENİN AÇILMA AMAÇLARI

- ❖ İngilizlerin Osmanlının elinde bulunan **Ortadoğu petrollerini ele geçirmek** istemesi,
- ❖ İtilaf devletleri müttefikleri olan **Rusya'ya** Çanakkale'den gerçekleştiremedikleri **yardımlı doğudan gerçekleştirmek** istemesi.
- ❖ **Osmanlının** İran üzerinden **Hindistan Müslümanlarını** etkileyerek **ayaklanmasının önlenmek** istenmesi. (**Sömürge güvenliği**)

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Hicaz Yemen
cephesinde Araplar
İngilizleri desteklemesi
Ümmetçilik fikri
etkisini yitirdiğini
gösterir.

Suriye- Filistin
Cephesi Mustafa
Kemal in I. Dünya
Savaşı'nda görev aldığı
son cephe dir.

KUL'UL AMARE ZAFERİ

Halil (Kut) Paşa komutasındaki Türk ordusu **Selman-ı pakt ve Kut-ül Amare'de İngilizleri yenilgiye** uğrattı ve büyük bir zafer kazandı. İngiliz General **Towsend** başta olmak üzere **13 bin İngiliz** askeri esir alındı. **(Bu zafer Çanakkale Zaferi'nden sonra kazandığımız en büyük zaferdir.)** Ancak İngilizlerin toparlanarak daha büyük bir kuvvetle saldırıya geçmeleri sonucunda başarısız olduk.

Kut'ül Amare Zaferi(Temsili)

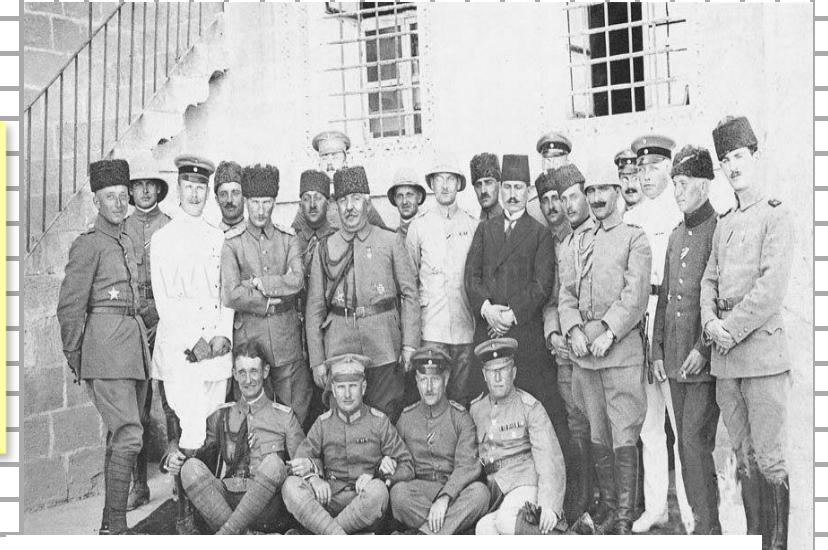
Fahrettin Paşa ve Askerler

HİCAZ- YEMEN CEPHESİ

Kanal Cephesi'nde Osmanlının başarısız olmasından sonra **İngilizler saldırıya** geçerek ilerlemiştir. Osmanlı devleti de **kutsal toprakları korumak (Mekke- Medine)** amacıyla cepheyi açmıştır. Kutsal toprakları korumak amacıyla yapılan **savunma savaşıdır**. İngilizler bağımsızlık vaadi ile Arap kabileleri kendi yanına çekmişti. **Çöl kaplanı Fahrettin Paşa**, İngilizler tarafından desteklenen **Mekke Emiri Şerif Hüseyin'e** karşı Medine Savunması yapmıştır. Kutsal yerleri korumak için her ne kadar direnssek de başarılı olamadık ve savaşı kaybettik. Hicaz-Yemen Cephesi'nde Araplar Osmanlı Devleti "ne karşı İngilizlerle iş birliği yapmışlardır. Bu durum **"Ümmetçilik"** akımının etkisini kaybettiği gösterir.

SURİYE FİLİSTİN CEPHESİ

Kanal Cephesi'nde Osmanlının başarısız olmasından sonra **İngilizler** saldırıya geçerek Arap kabilelerin de yardımıyla Filistin'den Suriye'ye doğru kolayca ilerlemiştir. **Mustafa Kemal Ağustos 1918 de Yıldırım Orduları Grup Komutanlığına** (7.Ordu) atandı. İngilizlere karşı **savunma savaşı** yaptı. Suriye'nin kuzeyinde İngiliz ordularını durdurmayı başardı ve o günlerde yaşanacak muhtemel bir **Anadolu işgalini önledi**. Osmanlı devleti 1.Dünya savaşında yenilgiyi kabul edip 30 Ekim 1918 de Mondros Ateşkes Antlaşması imzalayınca cephe kapanmıştır.

Mustafa Kemal Suriye Filistin Cephesi Afrin Karargahında

GALIÇYA, ROMANYA, MAKEDONYA CEPHELERİ

Osmanlı Devleti bu cephelerde **müttefiklerine yardım** etmek amacıyla savaştı. Bu cepheler **sınırlarımız dışında açılan** cephelerdir. Bulgaristan'ın savaşa dahil olması cephelerin açılmasında önemli bir etkindir. Çok büyük bir başarı elde edilemedi.

Soru Çözdüren Bilgi

Bulgaristan'ın savaşa katılmasıyla Osmanlı ile **Almanya'nın kara bağlantısı sağlanmıştır**.

Irak cephesinin açılmasının **temel nedeni ekonomiktir**.

Kavram Bilgi

MANDA VE HİMAYE: Sömürgeciliğin benzeridir. **Gelişmemiş ülkeleri** kendi kendini yönetecek duruma gelene kadar **gelişmiş ülkelerin yada milletler cemiyetinin** yönetmesidir.

1.DÜNYA SAVAŞI'NIN SONA ERMESİ

ABD'NİN SAVAŞA GİRMESİ

1.Dünya Savaşı başlarında tarafsız olan ABD, **İtilaf Devletleri'ne silah** satmaktaydı. Bu durumdan rahatsız olan **Almanlar**, Atlas Okyanusu'nda Amerikan savaş ve ticaret gemilerini denizaltılarla vurmaya başladılar. ABD bu saldırılar karşısında 1.Dünya Savaşı'na girme kararı aldı. 2 Nisan 1917'de **İtilaf Devletleri** yanında savaşa girdi.

ABD'nin savaşa girmesiyle dengeler değişti. **Savaş itilaf devletleri lehine** değişti. **Önce Bulgaristan** savaştan çekildi. Ardından **Almanya ile kara bağlantısı kalmayan Osmanlı** savaştan çekildi. Almanya ve Avusturya- Macaristan'ın savaştan çekilmesiyle 1. Dünya savaşı sona erdi. ABD savaşa girerken 8 Ocak 1918 de 14 maddeden oluşan **WILSON İLKELERİNİ** yayımladı.

WILSON İLKELERİ (PRENSİPLERİ) 8 OCAK 1918

ABD Başkanı Wilson savaşı bitirmek ve kalıcı barışı sağlamak amacıyla çeşitli ilkeler yayınladı.

MADDE: Yenilen devletler yenilenlerden toprak ve savaş tazminatı almayacaktır.

YORUM: 1.Dünya savaşından **galip** çıkan devletlerin **daha fazla sömürge** elde etmesi önlenmek istenmiştir. Galip devletlerde sömürgecilik yerine **manda ve himaye** fikrini ortaya attılar. Mağlup olan devletler **ise bu maddeye güvenerek savaştan çekildi**.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Wilson ilkelerinde Her millet çoğunlukta olduğu yerde kendi devletini kuracak maddesinin **asıl amacı Osmanlıyı parçalamaktır.**

Kavram Bilgi

Ateşkes: Nihai barış yapıncaya kadar savaşın durdurmasıdır. (1.Dünya savaşı sonrası Nihai barışın esasları için 18 Ocak 1919 tarihinde Paris Barış Konferansı toplanmıştır.)

Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam)
I. Dünya Savaşı'nın ardından ülkeler arasında yaşanabilecek sorunları barışçıl yollarla çözmek amacıyla 10 Ocak 1920'de kurulan teşkilattır.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

MADDE: Devletler arasında açık **diplomasi** yürütülecek ve **gizli antlaşmalar** yapılmayacak

MADDE: Uluslararası **ekonomik engeller kaldırılacak**, Karasuları dışında ve **Boğazlarda** uluslararası ticaret garanti altına alınacak ve **bütün devletlerin gemilerine açık olmalıdır.**

MADDE: Her millet çoğunlukta olduğu yerde kendi devletini kurmalıdır. Türklerin oturdukları bölgelerinde bağımsızlığı sağlanmalıdır.

MADDE: Bütün devletler toprak bütünlüklerini ve siyasi bağımsızlıklarını karşılıklı garanti altına almak için bir **Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam)** kurulacak

YORUM: Diplomasinin önemi vurgulanmış ve Uluslararası ilişkilerin açık şekilde yürütülmesi istenmiştir.

YORUM: ABD tüm dünyada ticaretini güvence altına almak istemiştir.

YORUM: Osmanlı Devleti açısından olumlu ve olumsuz yönleri mevcuttur. Hem Türklere bağımsızlık hem de Osmanlı içinde yaşayan uluslara (Rum ve Ermeni) bağımsızlık hakkı vererek Osmanlıyı parçalama amacı gütmektedir.

YORUM: Uluslararası bir cemiyet kurularak **yeni bir savaşın çıkmasının önüne geçilmeye** çalışılmıştır.

Wilson ilkeleri **savaşın bitişini hızlandırmıştır**. Savaşı kazanan devletler bu ilkelere uyacağını açıklamış **yenilen devletlerde kurtuluş için çare bir umut ışığı** olarak görülmüş ve savaştan çekilmişlerdir. Ancak savaşı kazanan devletler sözlerini tutmamışlardır.

1.DÜNYA SAVAŞINI BİTİREN ATEŞKES VE BARIŞ ANTLAŞMALARI.

DEVLETLER	ATEŞKES ANT.	BARIŞ ANT.
BULGARİSTAN	Selanik Ateşkes Antlaşması	Nöyyi Antlaşması
OSMANLI DEV.	Mondros Ateşkes Antlaşması	Sevr Antlaşması
AVUSTURYA	Villaguiste Ateşkes Antlaşması	Saint Germain Antlaşması
MACARİSTAN		Trianon Antlaşması
ALMANYA	Rethanders Ateşkes Antlaşması	Versay Antlaşması

1.DÜNYA SAVAŞI'NIN SONUÇLARI

- İmparatorluklar yıkıldı, **yerine milli bazı yapay devletler** kuruldu. (Polonya, Yugoslavya, Avusturya, Macaristan, Çekoslovakya)
- Sömürgecilik yerini **mandacılığa** (Manda ve Himaye) bıraktı.
- Yeni **rejimler** ortaya çıktı.(Faşizm, Komünizm, Nazizm)
- Yapılan barış antlaşmalarının **ağır maddeler içermesi 2.Dünya Savaşı'nın** çıkmasına zemin hazırladı. (Özellikle Almanya ile imzalanan Versay antlaşması.)
- Milyonlarca insan hayatını kaybetti.
- **Türk Kurtuluş Savaşı** başladı.
- En karlı **İngiltere** çıktı.
- Dünya barışını sağlamak için **Milletler Cemiyeti** kuruldu. (Cemiyet-i akvam)

8.2.3. MONDROS ATEŞKES ANLAŞMASI VE İŞGALLER

MONDROS ATEŞKES ANLAŞMASI 30 EKİM 1918 (MONDROS MÜTERAKESİ)

Çanakkale dışında hiçbir cephede kesin zafer kazanamayan Osmanlı Devleti'nin 1. Dünya savaşından çekilme nedenleri şunlardır;

- Müttefikleri olan **Almanya ile kara bağlantısının** kesilmesi. (Bulgaristan savaşından çekilince)
- **Müttefikleri** olan devletlerin imzaladıkları ateşkesler ile **savaştan çekilmeleri**
- Osmanlı Devleti'nin **savaşta çok büyük kayıplar vermesi**, savaşacak gücünün kalmaması ve Çanakkale hariç yenilmesi.
- **Wilson İlkelerinin** yenilen devletleri destekleyici maddeler içermesi

gibi nedenlerden dolayı savaştan çekilmiş ve Mondros Ateşkes Antlaşmasını imzalamıştır.

Mondros Ateşkes Antlaşması Limni Adası'nda **Mondros Limanı'nda** Agememnon adlı bir İngiliz gemisinde imzalanmıştır.

İtilaf devletleri
adına İngiliz
**Amiral
Calthorpe**

Osmanlı adına
Bahriye Nazırı
(Denizcilik
Bakanı) **RAUF
Bey (ORBAY)**

MONDROS ATEŞKES ANLAŞMASI'NIN MADDELERİ VE YORUMLARI

MADDELERİ

Çanakkale ve İstanbul Boğazları İtilaf Devletlerine açılacak, Karadeniz'e geçiş serbest olacak, istihkâmlar (kaleler) İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.

Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması dışında, Osmanlı ordusu **terhis edilecektir.**

YORUMLARI

Anadolu ve Rumeli arasındaki **bağlantı** kesilmiştir. **İstanbul işgallere açık hale gelmiştir.** İstanbul hükümeti baskı altına alınmaya çalışılmıştır.

Osmanlı devleti **savunmasız** bırakılmıştır. Buradaki asıl amaç yapılacak olan **işgalleri kolaylaştırmaktır.**

Soru Çözdüren Bilgi

Osmanlı devleti özellikle Wilson ilkelerinde yer alan **kazanan devletler kaybeden devletlerden toprak almayacaktır** maddesine **güvenerek** savaştan çekilmiştir.

Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi ile Almanya'dan gelen yardım kesilmiştir

Kavram Bilgi

MÜTERAKE: Savaşın sona ermesi, ateşkes.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Osmanlı devleti özellikle Wilson ilkelerinde yer alan **kazanan devletler kaybeden devletlerden toprak almayacaktır** maddesine **güvenerek** savaştan çekilmiştir.

Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi ile Almanya'dan gelen yardım kesilmiştir.

İletişim Araçlarına El Koymanın Temel Amacı **Hakkın Örgütlenmesini** Önlemektir.

24.Maddenin Temel Amacı **Doğu Anadolu'da Ermeni Devleti** Kurmaktır.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

7.MADDE İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit edecek bir durumun doğması halinde, **herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecek.**

İtilaf Devletleri, Osmanlı **demiryollarından** yararlanacak ve Osmanlı ticaret gemileri İtilaf Devletlerinin hizmetinde olacaktır.

Toros tünelleri, İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.

Hükümet haberleşmesi dışında **telsiz, telgraf ve kabloların** denetimi, İtilaf Devletlerine bırakılacaktır.

24.MADDE Vilayet-i Sitte olarak adlandırılan Doğudaki altı vilayette (**Van, Erzurum, Diyarbakır, Bitlis, Elâzığ, Sivas**) karışıklık çıkması halinde İtilaf Devletleri bu şehirleri işgal edebilecektir.

Osmanlı Devleti'nin elindeki bütün **savaş esirleri serbest bırakılacak**, buna karşılık **Türk esirler İtilaf Devletleri'nin denetiminde** kalacaklardır.

Mondros'un **en tehlikeli** maddesidir. Yapılacak işgallere **hukuki** bir zemin hazırlamışlardır. Anadolu **işgallere açık** hale gelmiştir.

Osmanlı Devleti'nin **ulaşım** olanaklarından faydalanmayı amaçlamışlardır.

Önemli geçitleri kontrol altına alınarak **Osmanlı ulaşımı** kontrol edilmek istenmiştir.

Yapacakları **işgalleri tüm halkın duymasını engellemek** istemişlerdir. Halkın işgalleri önlemek amacıyla **örgütlenmesi** engellemek amaçlanmıştır.

Doğu Anadolu'da bir **Ermeni** Devleti kurmayı hedeflemektedirler. Bu illeri **SEVBED** şeklinde kodlayabiliriz.

Devletlerarası eşitlik ilkesine aykırıdır.

MONDROS MÜTAREKESİ'NİN SONUÇLARI

- ❖ Bu antlaşmanın asıl amacı **Osmanlı devletini sömürge** haline getirmektir.
- ❖ Osmanlı devleti **Fiilen sona ermiştir.** (İşgal altına girmesi)
- ❖ Ateşkes anlaşmasından ziyade **Osmanlı Devleti'nin işgalini** amaçlamıştır.
- ❖ Ateşkes antlaşması olmasına rağmen yapılan **gizli paylaşımların uygulamaya** koyulduğu bir anlaşma özelliği taşır.
- ❖ Mondros Mütarekesi İtilaf Devletleri'nin **Wilson İlkelerine uymayacaklarının** da göstergesidir.

Mondros Ateşkes Antlaşmasını imzalayan Rauf Orbay
(Solda Oturan)

MONDROS ATEŞKES ANLAŞMASI SONRASI İŞGALLER VE İŞGALE VERİLEN TEPKİLER

Soru Çözdüren
Bilgi

Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra İtilaf Devletleri gizli anlaşmalarda ki paylaşımlarına göre işgale başlamıştır. İşgal edilen ilk yer **MUSUL** dur. Sebebi buranın **petrol bakımından zengin** olmasıdır. (Bu durum itilaf devletlerinin **Wilson ilkelerine uymadıklarını kanıtlar**)

Musul İngilizler Tarafından İşgal Edilmesinin Sebebi **Ekonomiktir** (petrol)

Sorularda **olumsuz bir durumdan** bahsederse **İstanbul hükümetinin** ve **Azınlıkların** tutumudur.

Sorularda **Olumlu durumdan** bahsederse **Mustafa Kemal ve Türk Milletinin** Tutumudur.

İŞGALLERE KARŞI OSMANLI HÜKÜMETİ'NİN TEPKİSİ

Mondros ateşkes antlaşmasından kısa bir süre sonra hükümetin başına geçecek olan **Damat Ferit Paşa;**

- ❖ Halife- **padişah etrafında** birleşmelidir.
- ❖ İşgallere **karşı koymak** imkansızdır.
- ❖ **İtilaf Devletlerinin güvenliğini tehdit** edecek davranışta bulunmamalıyız.
- ❖ **İşgaller geçicidir.** Tamamen yok olmaktansa küçük bir toprak bize yeter.

Mondros'un imzalanması Karşısında Osmanlı Hükümeti

Çekimser

Karamsar

Teslimiyetçi

Duyarsız

Sessiz

Bir tutum sergilemiştir.

İstanbul Hükümeti Başkanı

Damat Ferit

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Mondros'tan sonra başlayan işgallere azınlıklar olumlu tepki vermiş ve desteklemiştir.

İŞGALLERE KARŞI MUSTAFA KEMAL'İN TEPKİSİ

Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığında Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı'na tayin edilen Mustafa Kemal, antlaşmanın çok ağır şartlar içerdiği ve bağımsızlıkla bağdaşmayan bir antlaşma olduğu konusunda İstanbul Hükümeti'ni uyarmıştır. **İşgallerin kabul edilemeyeceğini ve direnilmesi gerektiğini söylemiştir. İstanbul'a döndüğünde geldikleri gibi giderler demiştir.** Ardından 9. Ordu müfettişi göreviyle 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkarak milli mücadeleyi başlatmıştır.

Mondros'un imzalanması karşısında Mustafa Kemal;

Birleştirici
Vatansever
Kararlı
Bağımsızlığa düşkün
Örgütleyici
Mücadeleci
Bir tutum sergilemiştir.

İŞGALLERE KARŞI TÜRK MİLLETİNİN TEPKİSİ

Türk milleti Mücadeleye **hukuksal** yollarla başlamış işgalleri **protesto eden mitingler** düzenlemiş ve bölgesel kurtuluş için **Müdafai Hukuk Cemiyetleri** kurmuştur. Ancak Ermeni ve Rum işgalleri başlayınca işgallere karşı kendi bölgesini korumak amacı ile **silahlı direniş gösteren Kuvayı Milliye** birliklerini kurmuştur.

Mondros'un imzalanması karşısında Türk Milleti

Bağımsızlığa düşkün
Vatansever
Kararlı
Mücadeleci
Bir tutum sergilemiştir

İŞGALLERE KARŞI AZINLIKLARIN TEPKİSİ

Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıklardan **Rumlar ve Ermeniler** Mondros'tan sonra ortaya çıkan durumdan yararlanmak istediler. Bunların temel **amacı ya işgalleri kolaylaştırmak ya da bağımsız devlet kurmaktır.** Azınlıklar işlerini kolaylaştırmak amacıyla çeşitli cemiyetler kurdular.

Mondros'un imzalanması karşısında azınlıklar

İşgalleri kolaylaştırıcı
Osmanlıdan ayrılma
İşgali olumlu karşılayan
Bir tutum sergilemiştir

PARİS BARIŞ KONFERANSI 18 OCAK 1919

Yenen devletler **yenilen devletlerle yapılacak olan barış anlaşmalarının** maddelerini görüşmek amacı ile toplanmıştır.

Asıl
Amaç

Osmanlı Devleti'nin toprakları üzerindeki paylaşımın nasıl yapılacağını belirlemektir.

Paris Barış Konferansı Görüşmeleri (1919- Paris)

İngiltere'nin isteği ile **Batı Anadolu'nun Yunanistan'a verilmesi kararlaştırıldı.** Bu durum İtalya'yı kızdırmış, İtalya toplantıyı terk etmiştir.

Bu olay sonucunda **İtilaf Devletleri arasında ilk görüş ayrılığı** ortaya çıkmış oldu.

İngiltere Ege bölgesinde **güçlü bir İtalya yerine zayıf bir Yunanistan istiyordu.** Ayrıca İtalya'nın Doğu Akdeniz "de daha da güçlenmesini istemiyordu.

Sömürgecilik yerine **"Manda ve Himaye"** savaş tazminatı yerine ise **"savaş onarım bedeli"** fikirleri ortaya atılmıştır.

Antep, Urfa, Maraş Fransızlara, Boğazlar **uluslararası bir komisyona** bırakıldı

Doğu Anadolu'da **bir Ermeni devleti** kurulması kararlaştırıldı.

Konferansın sonunda **Milletler Cemiyeti'nin (Cemiyet-i Akvam)** kurulması kararlaştırıldı.

İZMİR'İN İŞGALİ 15 MAYIS 1919

İzmir'in işgal kararı Paris Barış Konferansı'nda alınmıştı. **İzmir ve çevresi İtalya'dan alınıp, Yunanlılara verilmişti.** Paris Barış Konferansı'nda alınan karar doğrultusunda Yunanlar, İzmir'i işgal etmek için hazırlıklara başladı. Yunanlılar işgali **Mondros'un 7. Maddesine** dayandırarak Türklerin Rumları katlettiğini öne sürüyorlardı. Yunanlılar Paris Barış Konferansı'na dayanarak İngilizlerin desteği ile **15 Mayıs 1919'da İzmir'e asker** çıkardılar. İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali ve yaptıkları sadece İzmir'de değil tüm yurttaki büyük bir tepkiye neden olmuştur.

Soru Çözdüren Bilgi

Paris barış konferansındaki **asıl amaç Osmanlı devletini paylaşmaktır.**

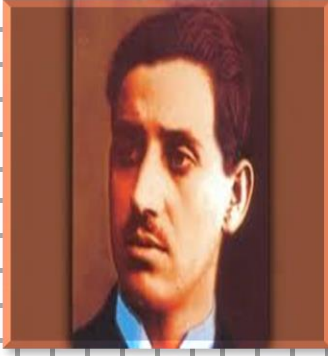
Ayrıca bu konferansta **sömürgecilik** yerine **Manda ve Himaye** fikri de ilk kez ortaya atılmıştır.

İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali **işgallerin geçici olmadığını** göstermektedir. Çünkü Anadolu'da Rum nüfusta yaşadığı için Yunanlılar buraları da toraklarına katarak büyük yunan devletini kurmayı amaçlamaktadır.

İzmir'in işgali **milli bilinci** uyandırmıştır.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Türk milletinin haklı olduğunu gösteren **uluslararası ilk belge** **Amiral Bristol** Raporudur

Hasan Tahsin

İzmir'in işgaline başladığında Yunanlıların yaptığı katliamlara karşı **ilk kurşunu Hukuk-u Beşer gazetesi gazeteci Hasan Tahsin Sıkıştır.** İngiliz, Fransız ve İtalyanların işgali sömürge amacılıydı, Ancak **Yunanlıların işgali kalıcı olacağı için halk büyük tepki göstermiştir.**

İzmir'in işgali sonucunda,

- ❖ **Milli Mücadelenin başlamasını için** adımlar atılmaya başlandı.
- ❖ **Ulusal (Milli) bilincin uyanmasına** neden oldu.
- ❖ **Kuvay-i Milliye birlikleri** oluşturuldu.

AMİRAL BRİSTOL RAPORU

Yunanlar İzmir'in işgalini haklı göstermek için **İzmir çevresinde Rumların çoğunlukta** olduğunu Wilson ilkelerine göre kendilerine verilmesi gerektiğini ve **Türklerin çeşitli katliamlar yaptığını** ileri sürmüşlerdir. **Amiral Bristol ABD adına bölgeye gelerek araştırmalar yapmış** ve Amiral Bristol Raporu adı verilen bir rapor hazırlamıştır.

Amiral Bristol

Amiral Bristol Raporu

- ❖ **Bölgede Rumlar değil Türkler çoğunlukta.**
- ❖ **Rumlar bölgede katliamlar yapmaktadır.**
- ❖ **İzmir'in işgali haksızdır.**

Türk milletinin haklı olduğunu gösteren uluslararası ilk belgedir.

8.2.4. KUVAYİ MİLLİYE VE CEMİYETLER

KUVAY-I MİYYİYE

İtilaf Devletleri'nin Mondros'un 7. maddesine dayanarak Anadolu'da başlattıkları işgallere karşı, vatansever **Türk halkının vatani korumak amacıyla kurduğu bölgesel silahlı direniş örgütlerine Kuvayı Milliye denir.**

Muğla-16.06.1919

MİLLİ AYDIN MÜFREZESİ
(Yörük Ali ve Kılıçlı Hüseyin Efe)

İlk Kuvayı Milliye kıvılcımı (ilk silahlı direniş) Güney Cephesi'nde Ermenilerle birlikte hareket eden Fransızlara karşı **Hatay Dört Yol'da** 19 Aralık 1918'de başlamıştır. Ardından İzmir'in işgali ile birlikte vatansever **subayların ve Efelerin önderliğinde batı cephesinde örgütlenmiştir.** 1920 yılına gelindiğinde batı cephesinde 15 bin kişiye yakın bir Kuvayı Milliye kuvveti oluşmuştur. **Ardından düzenli ordunun kurulmasıyla bu birliklerin büyük çoğunluğu düzenli orduya katılmıştır.** Güney cephesinde ise Kuvayı Milliye devam ederek güney cephesinde **savaşı başarı ile sona erdirmiştir.**

KURULMA NEDENİ

- ❖ Mondros Ateşkes Antlaşması'yla **Osmanlı ordusunun terhis edilmesi,**
- ❖ Osmanlı **yönetiminin işgallere kayıtsız kalması** ve halkın can ve mal güvenliğini koruyamaması,
- ❖ Anadolu'nun **İtilaf Devletleri tarafından işgal** edilmesi
- ❖ Halkın **bağımsız yaşama** düşüncesi.

OLUMLU TARAFLARI

- ❖ Düzenli ordu kuruluncaya kadar **düşmanı ilerletişlerini yavaşlatmışlardır.**
- ❖ TBMM'ye ve **düzenli ordunun kurulmasına zaman** kazandırmışlardır.
- ❖ **Azınlıkların zararlı faaliyetlerine** karşı Türk köy ve kasabalarını korumuşlardır.
- ❖ TBMM'ye karşı çıkan **ayaklanmaların bastırılmasında** etkili olmuşlardır.
- ❖ **Ulusal bilincin doğmasına** ve yaygınlaşmasına yardımcı olmuşlardır.
- ❖ **Düzenli ordunun** temelini oluşturmuşlardır.

OLUMSUZ TARAFLARI (DÜZENLİ ORDUYA GEÇİŞİN SEBEBİ)

- ❖ Askeri **disiplinden** yoksun olmaları
- ❖ Bazı Kuvayı Milliye liderlerinin, **TBMM'nin otoritesine girmeyi kabul etmeyerek ayaklanmaları** (Demirci Mehmet Efe, Çerkez Ethem gibi)
- ❖ **Bölgesel hareket etmeleri,** iş birliği ve uyum içinde çalışmamaları
- ❖ İhtiyaçlarını karşılayabilmek için, **halktan zorla para ve yardım** toplamaları
- ❖ **Suçlu gördükleri kişileri** kendi kurallarına göre **cezalandırmaları**
- ❖ **Düşman işgalini engelleyememeleri**

Soru Çözdüren Bilgim

Kuvayı milliye **ulusal değil bölgesel** kurtuluşu hedeflemiştir.

Kuvayı Milliye **Eli Silah Tutan Halktan** Oluşmuş **Düzensiz** Birliklerdir.

Kavram Bilgim

Bölgesel Mücadele: Yurdun tamamından ziyade belirli bir bölge için mücadele etmek.

Ulusal mücadele: tüm ülkenin kurtuluşu için mücadele etmek.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Cemiyet: Belirli bir amacı gerçekleştirmek için bir araya gelmiş topluluk, dernek, parti...

CEMİYETLER

ZARARLI CEMİYETLER

YARARLI CEMİYETLER

AZINLIKLARIN KURDUĞU CEMİYETLER

Ermeni, Rum (Yunan) ve Yahudiler tarafından kurulmuş, milli mücadele, Mustafa Kemal ve Türk devleti karşıtı cemiyetlerdir.

MİLLİ VARLIĞA DÜŞMAN CEMİYETLER

Müslümanlar tarafından kurulmuş ancak Millî mücadele, Mustafa Kemal karşıtı birçoğu manda ve himaye fikrini savunan cemiyetlerdir.

MİLLİ CEMİYETLER

Tam bağımsızlığı savunan Mustafa Kemal ve Millî mücadele taraftarı, Vatanseverlik ve bağımsızlık duygusu ile kurulmuş cemiyetlerdir.

Rumların Kurduğu Cemiyetler

Mavri Mira Cemiyeti
Etnik-i Eterya Cemiyeti
Pontus Rum Cemiyeti

Ermenilerin Kurduğu Cemiyetler

Hınçak-Taşnak- Sutyan cemiyeti

Yahudilerin Kurduğu Cemiyetler

Makabi-alyans-isralit Cemiyeti

İngiliz Muhipleri Cemiyeti

Sulh ve Selameti Osmaniye Fırkası

Hürriyet ve İtilaf Fırkası

Teali İslam Cemiyeti

Kürt Teali Cemiyeti

Wilson Prensipleri Cemiyeti

İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

Reddi İlhak Cemiyeti

Trakya Paşaeli Cemiyeti

Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti

Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

Kilikyalılar Cemiyeti

Milli Kongre Cemiyeti

AZINLIKLARIN KURDUĞU CEMİYETLER

MAVRI MİRA CEMİYETİ

Bizans İmparatorluğunu yeniden kurmak için **İzmir** **İstanbul** ve **doğu Trakya'yı** Yunanistan'a katmak için Rum Patrikhanesi tarafından kuruldu. İşgalleri kolaylaştırmaya çalıştı.

PONTUS RUM CEMİYETİ

Trabzon merkez olmak üzere Samsun'dan Batum'a kadar uzanan alanda (**Doğu Karadeniz'de**) bir **Pontus Rum Devleti** kurmayı amaçlamıştır.

Soru Çözdüren Bilgim

Mavri Mira, Etniki Eterya ve Pontus Rum Cemiyetleri **Rumlar (Yunanlılar)** Tarafından Hınçak-Taşnak-Sutyan Cemiyetleri **Ermeniler** Tarafından Kurulmuştur.

Kavram Bilgim

Megali İdea: Büyük fikir anlamına gelir. Yunanlıların **Bizans** imparatorluğunu yeniden **canlandırma**, büyük bir Yunan devleti kurma düşüncesi.

ETNİK-İ ETERYA CEMİYETİ

Bizans'ı canlandırmak için **Ege Bölgesi** ve **Doğu Trakya** da faaliyet göstermiştir. 1814'te kurulan bu cemiyetin amacı **Yunan ideallerini (Megalo İdea)** gerçekleştirmektir. (1829'da Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanmasında etkili olmuştur.)

MAKABİ VE ALYANS-İSRAİLİT CEMİYETLERİ

Yahudiler tarafından **Filistin'de** bir **Yahudi devleti** kurmak amacıyla kurulmuştur. Anadolu toprakları dışında amacı ola zararlı cemiyettir.

HINÇAK -TAŞNAK-SUTYAN CEMİYETLERİ

Ermeniler tarafından kurulan bu cemiyetlerin amacı **Doğu Anadolu'dan Adana'ya** kadar uzanan bölgede bir **Ermeni devleti** kurmaktır. Fransızlar tarafından desteklenmiştir.

AZINLIKLARIN KURDUĞU CEMİYETLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- ❖ **İtilaf Devletleri ile iş birliği yapmışlar** ve itilaf devletleri tarafından desteklenmişlerdir.
- ❖ **İşgalleri kolaylaştırmışlar** hatta işgalcilere silahlı destek vermişlerdir.
- ❖ Faaliyet alanlarında **Bağımsız devlet kurmayı** amaçlamışlardır,
- ❖ **Milliyetçi duygularla** hareket etmişlerdir. (Rum, Ermeni ve Yahudi milliyetçiliği)
- ❖ **Milli mücadele karşıtı** faaliyetler içinde bulunmuşlardır,
- ❖ Faaliyet alanlarında **nüfus üstünlüğü** sağlamayı amaçlamışlardır.

TEALİ: Yüceltme anlamına gelir.

MUHİP: Seven, sevgi besleyen anlamına gelir,

FIRKA: Siyasi Parti anlamına gelir.

MİLLÎ VARLIĞA DÜŞMAN CEMİYETLER

Müslümanlar tarafından kurulmuş **zararlı** cemiyetlerdir. Millî mücadeleye inanmayan **Millî mücadele ve Mustafa Kemal ve karşı olan kişiler** tarafından kurmuşlardır. Bazıları Manda ve Himaye fikrini desteklemişlerdir.

TEALİ İSLAM (İSLAM TEALİ) CEMİYETİ

Ülkenin kurtuluşunun **Hilafet ve İslam birliğine** sınıksız bağlı kalmakla mümkün olabileceğini savunmuşlardır. Millî Mücadeleye karşı çıkmıştır.

KÜRT TEALİ CEMİYETİ

Amaçları İngilizlerin yardımı ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da bağımsız bir **Kürt Devleti** kurmaktır.

WILSON PRENSİPLERİ CEMİYETİ

Osmanlı Devleti'nin varlığını koruyabilmesi için **Amerikan mandasına** girmesi gerektiğini savunuyordu.

İNGİLİZ MUHİPLER CEMİYETİ

Ülkenin kurtuluşunun **İngiliz mandası** altına girilmesi gerektiğini savunuyordu.

SULH VE SELAMETİ OSMANİYE FİRKASI

Kurtuluşun, Wilson ilkelerine, padişahın ve halifenin emirlerine bağlı kalmakla mümkün olacağını savundu. **Kurtuluş Savaşı karşıtı çalışmalarda** bulundu.

HÜRRİYET VE İTİLAFLAR FİRKASI

İttihat Terakki'ye muhalif olarak kurulmuş, Mondros'tan sonra da **millî mücadeleye karşı faaliyet** sürdürmüştür.

MİLLÎ VARLIĞA DÜŞMAN CEMİYETLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- ❖ **Millî mücadeleye karşı** çıkmışlardır,
- ❖ Bazıları **Manda ve Himaye** taraftarıdır,
- ❖ Milliyetçi duygudan ziyade **Hilafet, Saltanat ve ümmetçi fikirlere** sahiplerdir,
- ❖ **Yararlı cemiyetlerle mücadele** etmişlerdir.
- ❖ Millî mücadele kadroları karşısında **İtilaf devletleri ile iş birliği** içindedirler,

MİLLİ (YARARLI) CEMİYETLER

İZMİR MÜDAFAA-İ HUKUK
CEMİYETİ

İzmir'in Yunanlılar tarafından işgalini önlemek için kuruldu. Bölgenin Türk yurdu olduğunu kanıtlamak için çalışmalar yürüttü. **Mavri Mira Cemiyetine ve Etnik-i Eterya Cemiyeti'nin faaliyetlerine karşı** mücadele etti.

REDDİ İLHAK CEMİYETİ

İzmir'in Yunanlılar tarafından işgalini önlemek için kuruldu. **Gerekirse silah kullanmayı** da öngörmüştür. **Mavri Mira Cemiyetine ve Etnik-i Eterya Cemiyeti'nin faaliyetlerine karşı** mücadele etti.

TRAKYA PAŞAELİ CEMİYETİ

Yunanistan'ın **Doğu Trakya'nın işgalini engellemek** için kuruldu. Osmanlının dağılmasına karşı **bağımsız bir cumhuriyet** kurmayı amaçlamıştır. **Mavri Mira Cemiyetine ve Etnik-i Eterya Cemiyeti'nin faaliyetlerine karşı** mücadele etti.

TRABZON MUHAFAZA-İ
HUKUK CEMİYETİ

Pontus Rumlarının ve **Pontus Rum Cemiyetinin Doğu Karadeniz** çevresindeki faaliyetlerine karşı koymak için Trabzon'da kuruldu.

DOĞU ANADOLU MÜDAFAA-İ
HUKUK CEMİYETİ

Doğuda faaliyet gösteren **Hınçak-Taşnak cemiyetinin bir Ermeni devleti kurmasına karşı** kurulmuştur. Bu cemiyet aldığı karar ile bölgede yaşayan Türklerin başka bölgelere göç etmesini engellemeye çalışmıştır.

KİLİKYALILAR CEMİYETİ

Çukurova bölgesinin **Fransızlar** tarafından işgalini ve **Ermenilerin** bölgedeki olumsuz faaliyetlerini engellemek için kuruldu

MİLLİ KONGRE CEMİYETİ

Türklerin haklı davasını **basın yayın** yoluyla dünyaya duyurmak için kurulmuştur. Bu cemiyet diğerlerinden farklı olarak bölgesel değil **ulusal** hareket etmiştir. Kuvayı millîye tabirini kullanan ilk kuruluştur.

ANADOLU KADINLARI MÜDAFAA-İ VATAN
CEMİYETİ

Mustafa Kemal'in isteği üzerine Sivas'ta, Sivas valisinin eşi Melek Hanım tarafından kurulmuş, **vatanın bütünlüğünü korumak için mitingler düzenlemiş, ordunun ihtiyacını gidermek için yardımlar** yapmıştır.

MİLLİ CEMİYETLERİN ORTAK ÖZELLİKLERİ

- ❖ Bölgesel cemiyetlerdir. **Öncelikli amaçları** ülkeyi korumak değil, **kuruldukları bölgeyi korumaktır (Milli Kongre Cemiyeti ulusal olarak faaliyet göstermiştir.)**
- ❖ **Milli direniş bilincini** uyarmıştır.
- ❖ Birbirinden bağımsızdırlar.
- ❖ Kuvayı Millîye'nin ortaya çıkmasını sağlamıştır.
- ❖ İşgallere karşı **protesto mitingleri, basın-yayım ve silahlı direniş** yolu ile mücadele etmişlerdi
- ❖ Erzurum Kongresinde **doğudaki cemiyetler** (Doğu Anadolu (Şark Vilayetleri) Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ve Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti) birleştirilmiştir.
- ❖ **Tüm cemiyetler** Sivas Kongresi'nde **Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti** adıyla birleştirilmiştir

FAALİYET ALANLARINA GÖRE YARARLI VE ZARARLI CEMİYETLER

8.2.5. MİLLİ MÜCADELEYE HAZIRLIK DÖNEMİ (GENELGELER VE KONGRELER)

MİLLİ MÜCADELE BAŞLIYOR

MUSTAFA KEMAL SAMSUNDA (19 MAYIS 1919)

Samsun çevresinde **Pontus Rum Cemiyeti** üyesi kişiler çeşitli katliamlar yapmaya başlamıştır.

Pontuscuların bu hareketlerine karşı bölgedeki **vatansever halkın karşı koyması** ile karışıklıklar çıkmıştır.

Bu olayları önlemesi için Mustafa Kemal **9. Ordu Müfettişi** olarak Samsun'a görevlendirilmiştir

- ❖ **Mondros'un 7.Maddesine** Dayanarak İtilaf Devletlerinin Bu Bölgeyi **İşgalini Önlemek**,
- ❖ Bölgedeki **olayları araştırmak**,
- ❖ **Suçluları tespit** ederek bölgedeki düzeni sağlamak
- ❖ Halkın elindeki **silahları toplamak**,
- ❖ Mondros Ateşkes Antlaşması gereğince dağıtılmamış olan Erzurum'daki **15. Kolordu'yu dağıtıp**, silahlarını İtilaf Devletleri'ne teslim etmek.

Görevlendirilmesindeki resmi amaç nedir.

MUSTAFA KEMAL'İN ASIL AMACI;

- ❖ **Milli bilinci** uyandırmak
- ❖ **Milli birliği** gerçekleştirerek, **bağımsızlık savaşını** başlatmak,
- ❖ **Milli egemenliğe** dayanan, kayıtsız, şartsız, bağımsız **yeni bir Türk Devleti** kurmaktır

Mustafa Kemal Samsun'da yaptığı araştırmalardan sonra İstanbul hükümetine bir rapor hazırlamıştır. Bu rapora **SAMSUN RAPORU** denilmektedir.

Bu raporda:

- Olaylardan **Pontuşçu Rumlar ve İtilaf devletlerinin subayları** sorumludur.
- Türk ulusu **egemenlik ve bağımsızlığını** elde etmede kesin karardır.
- Rumların **siyasi emellerinden vazgeçmeleri** halinde, asayişin kendiliğinden düzelecektir.
- Türklüğün **yabancı mandasına** tahammülü yoktur

Mustafa Kemal bu rapor ile **İstanbul hükümeti ile ilk kez ters düşmüştür.**

Soru Çözdüren Bilgi

Mustafa Kemal'in 9.ordu müfettişi olarak görevlendirilmesinin deki asıl resmi amaç **Mondros'un 7.maddesinin uygulanmasını önlemektir.**

Kavram Bilgi

ORDU MÜFETTİŞİ: Mondros Ateşkes Antlaşması gereği Osmanlı ordusunda küçülme ve birlikleri lağvetme (Dağıtma-Kapatma) sürecini takip için ordu komutanı yerine atanan kişi.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgim

Havza Genelgesinin Temel Amacı **Milli Bilinci** Uyandırmaktır.

Havza Genelgesi sonrası **Halkın mitinglere katılması, Mustafa Kemali lider olarak kabul ettiğinin** ve çağrıya olumlu cevap verdiğini göstermektedir.

Kavram Bilgim

GENELGE: Herhangi bir konuyu aydınlatmak, bir duruma dikkat çekmek gibi amaçlarla **ilgili yerlere ve ilgililere** gönderilen yazı.

MİTING: Bir olaya dikkati çekmek, bir durumu protesto etmek, bir konuyu dile getirmek gibi bir gösteri amacıyla düzenlenmiş, herkesin katılabileceği açık hava toplantısı.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

HAVZA GENELGESİ 28 MAYIS 1919

Samsun'dan sonra Havza'ya geçen Mustafa Kemal, burada **İzmir "in işgalini Anadolu"ya duyurmak ve milli bilinci uyandırmak amacıyla** bir genelge yayımlayarak ülkenin her yanındaki askeri ve sivil makamlara gönderdi.

MADDE

Mitingler düzenlenerek **işgaller protesto** edilmelidir.

İstanbul Hükümeti ile İtilaf Devletlerinin temsilciliklerine **protesto telgrafları** gönderilmelidir.

Gösterilerde **Hristiyan halka zarar verilmemelidir.**

Ordular dağıtılmamalı Komutanlar hiçbir şekilde **silahlarını teslim etmemelidirler.**

Yurdun her **tarafında direniş cemiyetleri** kurulmalıdır.

YORUM

Amaç **milli bilinci** uyandırmaktır.

İşgallere **tepkimiz** duyurulmak istenmiştir

Haklıyken haksız duruma düşmemek ve Mondros'un 7. maddesinin uygulanmasını önlemektir.

Olası bir **savaşa karşı hazırlıklı** olunmak istenmiştir.

Milli bilinç uyandırılmak ve **milli mücadele örgütlenmeye** çalışılmaktadır.

HAVZA GENELGESİNİN ÖNEMİ

- ❖ Millî Mücadele döneminde yayınlanan **ilk ulusal belgedir.**
- ❖ **Ulusal birlik ve beraberlik** yolunda önemli adımlar atıldı.
- ❖ Genelgenin yayınlanmasının ardından mitingler düzenlendi.
- ❖ **Yorum:** Halkın mitinglere katılması, Mustafa Kemali **lider olarak kabul ettiğinin ve çağrıya olumlu cevap** verdiğini göstermektedir.
- ❖ Bu genelgenin ardından Mustafa Kemal İstanbul Hükümeti tarafından geri çağırılmış ancak o buna uymamıştır

AMASYA GENELGESİ 22 HAZİRAN 1919

Amasya Genelgesini Mustafa Kemal hazırlamıştır. Ayrıca **Ali Fuat Paşa, Rauf Bey ve Refet Bey'e** imzalatmış telgraf ile de Erzurum'daki **Kazım Karabekir** ile Konya'daki **Cemal Paşalara** da telgrafla **onaylatmıştır**.

YORUM

Genelgenin diğer komutanlara da onaylatılmasının amacı; **milli mücadeleyi kişisel ve bölgesel olmaktan çıkarma** ve **milli mücadeleye katılımı ve genelgenin etkisini artırmaktır**.

MADDE

Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.

İstanbul Hükûmeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.

Milletin bağımsızlığını yine **milletin azim** ve **kararı** kurtaracaktır.

Milletin içinde bulunduğu durumu dünyaya duyurmak için her türlü baskıdan uzak, **millî bir kurul oluşturulmalıdır**.

Anadolu'nun her bakımdan en güvenli yeri olan **Sivas'ta millî bir kongre** toplanacaktır.

Sivas'a gönderilecek **temsilciler, müdafaa-i hukuk cemiyetleri** ve belediyelerce

Her ihtimale karşı bu mesele **bir sır olarak** tutulmalı ve temsilciler, gereken yerlere kimliklerini gizleyerek gelmelidir.

YORUM

Kurtuluş Savaşı'mızın **gerekçesi** ilk kez belirtilmiştir.

Kurtuluş savaşımızın **ikinci gerekçesi** de denebilir. **İstanbul hükûmetine ilk kez karşı çıkılmıştır**.

Kurtuluş Savaşı'mızın **amacı** belirtilmiştir. (**Milletin bağımsızlığı**)

Kurtuluş Savaşı'mızın **yöntemi** belirtilmiştir. (**Milletin azmi**)

İlk defa üstü kapalı **milli egemenlikten** bahsedilmiştir. (**Milletin kararı**)

Temsil Heyeti'nin kurulması fikri burada ortaya atılmıştır.

Kurtuluş savaşı **teşkilatlandırılmak** istenmiş ve **Millî birlik ve beraberlik** sağlanmak istenmiştir.

Milletin güvenini kazanmış Millî mücadele taraftarı kişilerin seçilmesi amaçlanmıştır.

İtilaf Devletleri ve İstanbul Hükûmeti'nin **kongreyi engelleme girişimleri** önlenmek istenmiştir

Soru Çözdüren Bilgim

Amasya genelgesinde kurtuluş savaşının **gerekçesi yöntemi ve amacı** belirtilmiştir.

Temsil Heyeti'nin kurulması fikri ilk kez Amasya Genelgesinde ortaya atılmıştır.

Sivas Kongresine Katılacakların Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinden Seçilmesinin Temel Amacı **Millî Mücadele Taraftarı Kişilerin Seçilmesini** Amaçlamaktır.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Erzurum Kongresine Sadece Doğu Bölgesinden Delege Katıldığı İçin **Toplanış Bakımından Ulusal Değil Bölgeseldir.**

Kavram Bilgi

SİNE-İ MİLLETE

DÖNMEK: Meclisin ya da yapılan görevin meşruiyetini yitirdiğini düşünerek görevden istifa etmek ve halk ile birlikte hareket etmek.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

AMASYA GENELGESİNİN ÖNEMİ

- ❖ Kurtuluş Savaşı için **gerekçe, amaç ve yöntemi** ortaya koyulmuştur.
- ❖ İlk defa **milli egemenliğe** dayalı bir yönetimin oluşturulması gerektiğine dair bir fikirden bahsedilmiştir. (Üstü kapalı şekilde)
- ❖ **Temsil Heyeti'nin oluşturulması fikri** ortaya çıkmıştır.
- ❖ Türk Milletine İstanbul ve Anadolu'daki **işgalcilere karşı mücadele için çağrı** yapılmıştır. **Bu nedenle belge ihtilal (Halkın Direnişe Davet Edilmesi) beyannamesidir.**

MUSTAFA KEMALİN ASKERLİK GÖREVİNDEN İTİFA ETMESİ

Amasya Genelgesinden sonra İstanbul hükümeti Mustafa Kemal'i İstanbul'a geri çağırdı. Gerekçe olarak ise yetkilerini aştığı belirtmiştir. Mustafa Kemal'in bu çağrıya uymaması 7 Temmuz da üzerine yetkileri elinden alınmış ve 9. Ordu Müfettişliği görevine son verilmiştir. Bunun üzerine **Mustafa Kemal çok sevdiği askerlik görevinden SİNE-İ MİLLETTE BİR FERD-İ MÜCAHİT (milletin bağrında bir mücahit kişi) olarak çalışmak üzere istifa etmiştir. (8-9 Temmuz gecesi 1919)**

Mustafa Kemal'in çok sevdiği askerlik görevinden de **istifa etmesi vatanseverliğini, kararlılığını ve mücadeleci kişiliğini** göstergesidir.

ERZURUM KONGRESİ (23 TEMMUZ- 7 AĞUSTOS 1919)

Amasya Genelgesinde 10 Temmuz'da Erzurum'da bir kongre toplanacağı kararlaştırılmıştır. Kongrenin toplanmasına **Doğu Anadolu (Şark Vilayetleri) Müdafaa-i Hukuk ve Trabzon Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri** öncülük etmiştir.

Erzurum Kongresine Delege Gönderen Şehirler

Bitlis Erzurum Sivas Trabzon Van

Kongreye Katılım sadece doğudaki **şerlerden** olduğu için Erzurum Kongresi **toplanış bakımından bölgesel bir kongredir.**

KONGRENİN TOPLANMA AMACI

Doğu Anadolu ve Karadeniz'de **Ermeni ve Rumların işgallerine karşı çıkmak** ve Mondros Ateşkes Antlaşmasının 24. Maddesine göre **Doğu Anadolu da bir Ermenilere devletin kurulmasını önlemeyi** amaçlamıştır.

KONGRENİN ERZURUMDA TOPLANMASININ NEDENİ

- ❖ Erzurum'un işgal edilmemiş olması ve işgal edilme ihtimalinin düşük olması,
- ❖ Kazım KARABEKİR komutasında bulunan 15 kolordu komutanlığının milli mücadele taraftarı olması,

Mustafa Kemal askerlik görevinden de istifa ettiği için **sivil olarak katıldığı ilk kongredir. Kongrede başkan seçilmiştir.**

Erzurum Kongresi 1919

MADDE

Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez.

Her türlü yabancı işgal ve müdahalesine karşı Osmanlı Hükümeti'nin iş yapamaz hâle gelirse millet topyekûn kendini savunacaktır.

Osmanlı Hükümeti vatani koruyamaz ve istiklali sağlayamazsa geçici bir hükümet kurulacaktır.

Kuvayimillîye'yi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.

Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyetimizi ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.

Manda ve himaye kabul edilemez.

Mebusan Meclisinin hemen toplanması ve hükûmet işlerinin Meclis tarafından kontrol edilmesi gereklidir.

Ulusal irade ve ulusal güçler padişahlık ve halifelik makamını kurtaracaktır.

Doğu illerinden göç edilmemesi kararı alınmıştır.

Kongreden sonra doğu illerinin sorunlarıyla ilgilenmek üzere **9 kişiden oluşan** ve **başkanlığını Mustafa Kemal** „in yaptığı bir **“TEMSİL HEYETİ”** oluşturuldu.

YORUM

İlk defa **milli sınırlardan** bahsedilmiştir.
Tüm yurdu ilgilendiren karar almıştır.

Aldığı kararlar bakımından milli (ulusal) olduğunu gösterir.

İşgale Karşı **Hep Birlikte Mücadele Edilecek** ve **Ulusal (Milli)** **Bağımsızlıktan Taviz Verilmeyeceği** Belirtilmiştir.

İstanbul hükûmetine alternatif olarak **yeni bir hükûmetin kurulacağı** belirtilmiştir.

Kurtuluş için **silahlı mücadele yapılacağı** vurgulanmıştır.
Millet (ulusal) egemenliğine geçileceği açıkça belirtilmektedir.

Azınlık Hakları ilk kez bir kongrede yer aldı. Bu madde ile **azınlıklar** **bahane edilip iç işlerimize müdahale edilmesi engellenmek** istenmiştir.
(Kesinlikle Kapitülasyonlarla karıştırma)

Tam bağımsızlık hedeflenmiştir. **Manda ve himaye fikri ilk defa reddedilmiştir.**

Milli iradeye önem verildiğini gösterir
Hükûmetin çalışmalarını kontrol altına almayı amaçlamıştır.

Milli Egemenliğe ters böyle bir kararın alınma sebebi **ortamın hazır olmaması ve birlik-beraberliğin bozulmasına engel** olunması isteğidir.

Gerekçesi Wilson İlkelerine göre Türklerin yoğun olduğu yerler Türklere verilecekti. Bölgedeki **Türk nüfusun azalması istenmemiştir.**

Soru Çözdüren Bilgi

Manda ve Himayenin reddedilmesi **tam bağımsızlıklar** ilgilidir.

Mebusan meclisinin açılması istenmesinin temel amacı **İstanbul hükûmetini denetlemektir.**

Sorularda Genellikle Madde Verilir
Yorumu İstenir **O Açıdan Maddelerin Yorumlarını** İyi Kavrayalım.

Kavram Bilgi

MİLLÎ İRADE (HALK İRADESİ) : Ulusun (Halkın) hiçbir baskı altında kalmaksızın isteğini ortaya koyması.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

General Harbour
Raporu **Millî Mücadele**
Konusunda Haklılığımız
2.Kez Dünyaya
Duyurulmuştur. (1. Si
Amiral Bristol raporu)

Sivas Kongresi **Hem**
Toplanış Amacı
Bakımından Hem De
Aldığı Kararlar
Bakımından Ulusal Bir
Kongredir.

Kavram Bilgi

RAPOR: Araştırılması
gereken bir konuda
yapılan araştırma ve
inceleme sonucunu,
konuyla ilgili
düşünceleri bildiren
yazı.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

ERZURUM KONGRESİNİN ÖNEMİ

- Toplanış amacı bakımından **BÖLGESEL** ancak aldığı kararlar bakımından **ULUSAL** bir kongredir.
- İlk defa **MANDA VE HİMAYE** ret edilmiştir.
- İlk defa **TEMSİL HEYETİ** oluşturulmuştur.
- İlk defa **MİLLÎ SINIRLARDAN** bahsedilmiştir.
- Mustafa Kemal'in **SİVİL** bir vatandaş olarak katıldığı çalışmadır.
- Doğudaki **CEMİYETLER** birleştirilmiştir (birlik beraberlik sağlanmış)

GENERAL HARBOURD RAPORU (1 AĞUSTOS 1919)

Ermenilerin **Doğu Anadolu'da çoğunlukta oldukları ve Türklerin Ermenileri katlettiklerini iddia etmesi** üzerine General Harbour, **Ermenilerle ilgili araştırma yapması** amacı ile **ABD Başkanı Wilson tarafından** Doğu Anadolu'ya gönderilmiştir. Yaptığı incelemelerden sonra hazırladığı raporda şunlara yer vermiştir.

- ❖ Ermenilerle ilgili ortaya atılan **Türklerin Ermenilerin katledildikleri iddiası doğru değildir.**
- ❖ Anadolu, kaynakları yönüyle **ABD'nin ihtiyaçlarını karşılayabilecek zenginlikte** değildir.
- ❖ **Anadolu'da mücadele verenler**, yaptıkları iş konusunda **kesin kararlıdır.**

Millî mücadele konusunda haklılığımız 2.kez dünyaya duyurulmuştur.

General Harbour

SİVAS KONGRESİ (4-11 1919)

Sivas Kongresi 1919

Sivas'ta ulusal bir kongrenin **toplanması kararı Amasya Genelgesinde** alınmıştır.

Kongrenin toplanmasını engellemek için öncelikle İstanbul hükümeti **toplantının yasadışı olduğunu** bildirdi. Adından İtilaf Devletleri ve İstanbul Hükümeti kongreyi **dağıtmak ve Mustafa Kemali tutuklamak için Elazığ valisi Ali Galip'i** görevlendirdi. Tüm bu çabalara rağmen Sivas kongresi 4 Eylül 1919 da tüm yurttan gelen delegelerin katılımı ile toplandı.

Elazığ Valisi Ali Galip

Kongreye **yurdun çeşitli yerlerinden delegeler katılmıştır** ve **tüm yurdu ilgilendiren kararlar almışlardır** bu açıdan Sivas Kongresi **hem toplanış amacı bakımından hem de aldığı kararlar bakımından ULUSAL bir kongredir.**

MADDE

Manda ve himaye **kesin** olarak reddedildi.

Temsil Heyeti'nin üye sayısı 9'dan 16'ya çıkarılarak tüm ülkeyi temsil eder hale geldi.

Temsil Heyeti, **Ali Fuat Paşa'yı** Batı Cephesi Komutanlığına atadı.

Yurttaki tüm cemiyetler **Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti** adı ile birleştirilmiştir.

13 Eylül 1919'da Sivas'ta **İrade-i Milliye** adında bir gazete çıkarıldı.

KONGRENİN AMACI

- ❖ Türk milletinin **bağımsızlığını sağlamak için çareler** aramak,
- ❖ **Milli** (Kuvayı Milliye ve Cemiyetler) **güçleri** birleştirmek,
- ❖ Millî mücadeleyi **teşkilatlandırmak ve tek merkezden** yönetmek,

YORUM

Kongrede **Amerikan mandası gündeme** gelmiş **ancak ulusal bağımsızlığa ters olduğu için** reddedilmiştir. Bu karar **Türk Milleti'nin kayıtsız şartsız tam bağımsızlığı** hedeflediğini göstermektedir. **Manda ve Himaye kesin olarak ve son kez reddetmiştir.**

Temsil Heyeti **ulusallaşmıştır.**

Temsil Heyeti başkanı **Mustafa Kemal ulusal lider olmuştur**

Batı Cephesi'nde **birliği sağlamayı** amaçlamıştır.

Atama yapması Temsil Heyetinin **yürütme yetkisini** kullandığını gösterir.

Yürütme yetkisini kullanması ise **hükümet gibi hareket ettiğini** gösterir.

Kurtuluş Savaşı **tek bir merkezden** yönetilmeye başlandı.

Kurtuluş Savaşı'nda **birlik, beraberlik ve bütünlük** sağlandı.

Halkın **doğru bilgi** alması amaçlanmıştır. Gazetenin ismi Halk iradesine önem verildiğini göstermektedir.

SİVAS KONGRESİNİN ÖNEMİ

- Hem toplanış hem de aldığı kararlar bakımından **ULUSAL** bir kongredir.
- **MANDA VE HİMAYE** kesin olarak reddedildi ve bir daha gündeme gelmeyecektir.
- Tüm cemiyetler **ANADOLU VE RUMELİ MÜDAFAİ HUKUK CEMİYETİ** adı altında **birleştirilerek** yurdun tamamını düşmandan kurtarmak istenmiştir.
- Temsil Heyetinin üye sayısı 9 dan 16 çıkarılmış ve **tüm yurdu temsil eder** hale gelmiştir.
- Mustafa Kemal **ulusal lider** olmuştur.
- Gazete kurularak halk **doğru şekilde** bilgilendirilmek istenmiştir.

Soru Çözdüren Bilgin

Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesi Komutanlığına atanması ve Cemiyetlerin birleştirilmesi **milli mücadelede birlik beraberliği sağlamaya** yöneliktir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Damat Ferit'in İstifa Etmesi Temsil Heyetinin **İlk Siyasi** Başarıdır.

Amasya görüşmeleri ile **İstanbul Hükümeti Temsil Heyeti'nin varlığının RESMEN** tanımıştır.

Meclisin Anadolu'da açılması istenmesinin nedeni **meclisin baskıdan uzak daha rahat çalışma imkanına** sahip olması isteğidir

Kavram Bilgi

MEBUSAN MECLİSİ:

Osmanlı devletinde halk tarafından seçilen ve padişahla birlikte meşruti sistemde görev yapan meclis.

RESMEN TANIMAK: Bir devletin ya da kuruluşun başka bir devletin ya da kuruluşun varlığını kabul etmesi.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

İSTANBUL HÜKÜMETİ İLE İLİŞKİNİN KESİLMESİ

Temsil Heyeti İstanbul Hükümetinin **Millî mücadeleye karşı tutumu** sonucu İstanbul ile her türlü ilişkisinin kesilmesini emretti.

Halk bu karara uyunca İstanbul Hükümetinin başındaki **Damat Ferit istifa etmek** zorunda kaldı.

Bu durum Temsil Heyetinin ilk **SIYASİ** başarısıdır.

Damat Ferit istifa edince İstanbul Hükümetinin başına **milli mücadeleye ılımlı** bir kişi olan **ALİ RIZA PAŞA** geçmiş ve ilişkiler tekrar başlamıştır.

AMASYA GÖRÜŞMESİ 20-22 EKİM 1919

Sivas Kongresi sonrasında İstanbul'da **Damat Ferit Hükümeti** düşmüş, yerine milli mücadele taraftarı **Ali Rıza Paşa Hükümeti** kurulmuştu. Bu durum İstanbul Hükümeti ile Temsil Kurulu arasındaki ilişkilerin yumuşamasını sağladı.

Mustafa Kemal

Görüşmeler Kimler arasında yapıldı.

Temsil Kurulu adına **Mustafa Kemal Paşa** ile İstanbul Hükümeti adına **Bahriye Nazırı (Bakanı) Salih Paşa** arasında gerçekleşmiş.

Bahriye Nazırı Salih Paşa

İstanbul Hükümeti ile Temsil Heyeti'nin resmi bir görüşme yapması **Temsil Heyeti'nin varlığının RESMEN tanındığını** göstermektedir.

GÖRÜŞMELER SONUCUNDA ALINAN KARARLAR

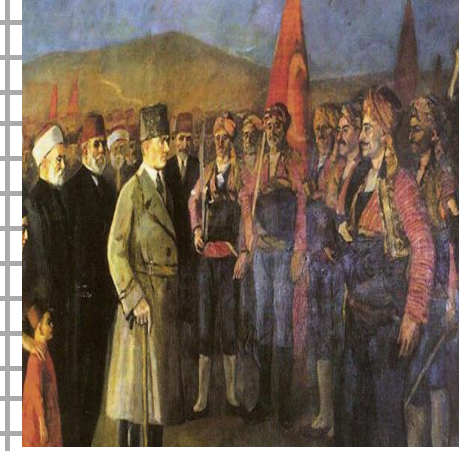
- İşgallere karşı hep birlikte karşı konulacak, **Türklerin çoğunlukta olduğu yerlerin işgaline izin verilmeyecek.**
- İstanbul Hükümeti **Erzurum ve Sivas kongresi kararlarını kabul edecek.**
- İstanbul Hükümeti itilaf devletleri ile yapacağı **barış görüşmelerinde Temsil Heyetinin de görüşünü** soracaktır.
- Serbestçe seçimler yapılarak **Mebusan Meclisi açılacak. (İstanbul Hükümetinin Tek Kabul Ettiği Madde)**
- **Milli Meclis**, Anadolu'da İstanbul Hükümetinin uygun göreceği **güvenilir bir yerde toplanacaktır.**

Salih Paşa, bu kararları İstanbul Hükümeti'ne kabul ettireceğini, ettiremezse istifa edeceğini söylemiş ancak kararları kabul ettiremediği gibi istifa da etmemiştir. **Mebusan meclisi İstanbul'da açılmış Mustafa Kemal Erzurum milletvekili seçilmiştir.**

8.2.6. MISAĞI MİLLİ VE TBMM' NİN AÇILIŞI

TEMSİL HEYETİNİN ANKARA'YA GELİŞİ (27 ARALIK 1919)

- İstanbul Hükümeti ile Temsil Kurulu Arasında **Amasya Görüşmelerinde Mebusan Meclisinin** Anadolu'nun Güvenli Bir Yerde Açılması Kararlaştırıldı. Ancak Meclisin İstanbul'da Açılacağına Kesinleşmesi Üzerine Anadolu'da Seçimler Yapılmıştır. **Mustafa Kemal de Erzurum Mebusu (Milletvekili)** Seçilmiştir.
- Mustafa Kemal İstanbul'da toplanacak olan **Mebusan Meclisi'nin çalışmalarını yakından takip etmek ve istanbula giden Mebuslarla görüşmek** amacıyla Temsil Kurulu ile birlikte **Sivas'tan Ankara'ya gelmiştir.** (27 Aralık 1919)
- Bu olayla birlikte **Ankara milli mücadelenin merkezi** olmuştur.

Mustafa Kemal'i Ankara'ya girişte Karşılama tasviri

Soru Çözdüren Bilgim

Mustafa Kemal İstanbul'da toplanacak olan **Mebusan Meclisi'nin çalışmalarını yakından takip etmek ve istanbula giden Mebuslarla görüşmek** amacıyla Ankara'ya gelmiştir.

ANKARANIN MERKEZ OLARAK SEÇİLMESİNİN NEDENLERİ

İstanbul'a yakın olması ve Mebusan Meclisi'nin çalışmalarını daha yakından izleme imkânının bulunması

Asıl savaşın olacağı **batı cephesine yakın** ve cephenin buradan daha kolay idare edilebilmesi.

Anadolu'nun ortasında işgal edilmemiş savunmaya elverişli korunaklı bir yer olması.

Ankara **halkının milli mücadele taraftarı** olması.

Ankara'dan hem Demiryolu hem de Telgraf hatlarının geçmesi.

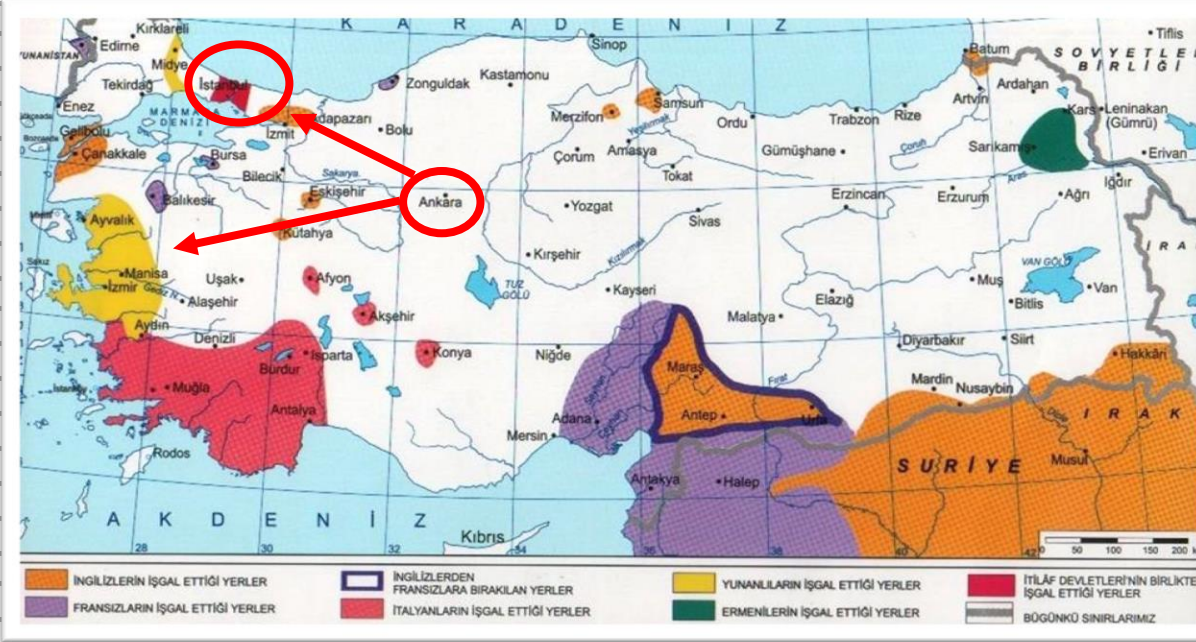
Siyasi ve Coğrafi Sebep

Askeri Sebep

Coğrafi ve Askeri Sebep

Sosyolojik Sebep

Ulaşım ve İletişim kolaylığı

Ankara Anadolu'da merkezi bir konumda olması buradan **her bölgeye kolayca ulaşılabilmesi.**

Coğrafi Sebep

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Mustafa Kemal'in
İstanbul'a Giden
Milletvekilleri
İstekleri konusunda
genellikle **yorumları**
soruları olarak
karşımıza gelebilir.

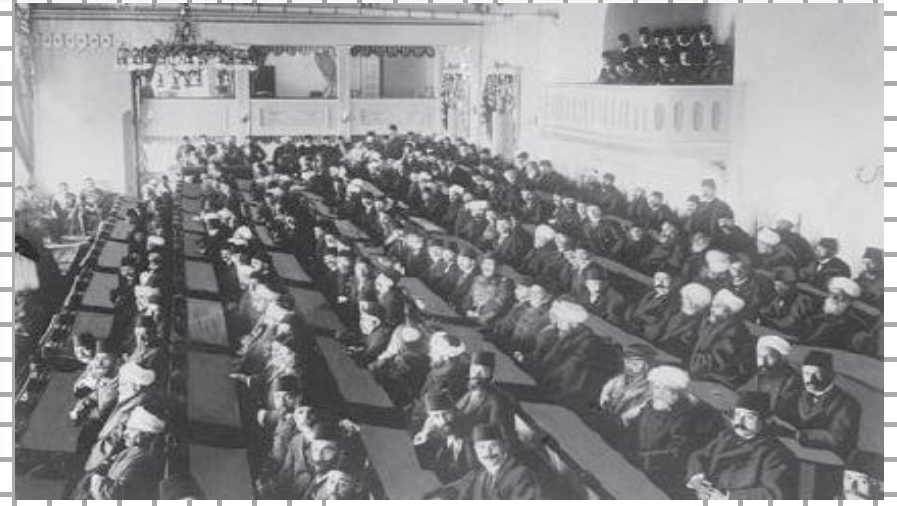
FELAH-I VATAN:
Vatanın Kurtuluşu
demektir. Mebusan
Meclis'in de
Müdafaa-i Hukuk
grubu yerine kurulan
grup.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

MEBUSAN MECLİSİ'NİN TOPLANMASI VE MİSAK-I MİLLÎ'NİN KABULÜ (12-28 OCAK 1920)

Amasya görüşmelerinde toplanması kararlaştırılan **Osmanlı Mebusan Meclisi** yapılan seçimler sonucunda İstanbul'da toplanmasına karar verildi. **Seçimleri ağırlıklı olarak Müdafaa-i Hukuk cemiyeti üyeleri kazandı.** **Erzurum mebusu seçilen Mustafa Kemal** İstanbul Hükümeti'nin kendisi ile ilgili olarak almış **olduğu Tutuklanma Emri** dolayısıyla İstanbul'a gitmedi.

Mustafa Kemal, kendisine bağlı **milletvekilleri ile Ankara'da görüşmeler yaptı** ve onlardan şu isteklerde bulundu;

Osmanlı Mebusan Meclisi

Mustafa Kemal'in İstanbul'a Giden Milletvekilleri İstekleri

Mebusan Meclisine **beni başkan olarak seçin**

Mecliste **Müdafaa- i Hukuk Grubu** kurun

Erzurum ve Sivas Kongrelerinde alınan kararları meclise kabul ettirin

YORUM

Mebusan Meclis dağıtılsa başkan olarak meclisi
Anadolu'da güvenli bir yerde toplayabilmek

Millî mücadele taraftarı **Milletvekillerinin birlikte hareket etmesini** istemiştir. Ancak **Felah-ı Vatan** grubu kuruldu.

Millî mücadelenin Mebusan meclisince de **onaylanmasını** sağlamak

Osmanlı Mebusan Meclisi 12 Ocak 1920'de İstanbul'da toplandı. Meclisteki çalışmalar sonucunda **28 Ocak 1920'de MİSAK-I MİLLÎ (milli ant / milli yemin)** kabul edilmiştir.

MİSAK-I MİLLİNİN MADDELERİ

Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığı sırada **işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü, ayrılmaz bir bütündür. (SINIRLAR)**

İşgal atındaki **Arap halkları**, özgürce verecekleri oylarla kendi **geleceklerine kendileri karar** vermelidir. **(SINIRLAR ve HALK İRADESİ)**

Elviye-i Selase olarak adlandırılan üç il **Kars, Ardahan ve Batum** için gerekirse tekrar **halk oylaması** yapılabilir. **(SINIRLAR ve HALK İRADESİ)**

İstanbul ve Marmara'nın güvenliği sağlandığı takdirde, **Boğazlar uluslararası ticarete** açılabilir. **(BOĞAZLAR)**

Batı Trakya'nın durumu, orada yaşayan halkın **serbestçe verecekleri oylarla** belirlenmelidir. **(SINIRLAR ve HALK İRADESİ)**

Azınlıklara verilecek haklar, komşu ülkelerdeki Müslümanlara verilen haklar kadar olacaktır. (ULUSLARARASI EŞİTLİK)

Siyasi, mali ve adli gelişmemizi engelleyen her türlü sınırlamalar kaldırılmalıdır. **(Kapitülasyon) (TAM BAĞIMSIZLIK)**

Ülke bütünlüğü vurgulanmıştır. **Milli sınırlara son ve kesin şekli** verilmiştir.

Wilson İlkelerine uygun hareket edilmiştir. **Halk iradesi** vurgulanmıştır.

Wilson İlkelerine uygun hareket edilmiştir. Bu bölgelerde, **halkın çoğunluğu Türk** ve Müslüman olduğundan, serbest oylamanın çıkarlarımıza uygun olacağı düşünülmüştür.

Boğazların Güvenliği ve siyasi ve ekonomik güvenlik vurgulanmış.

Wilson İlkelerine uygun hareket edilmiştir. Bölge **halkının çoğunluğunun Türk** olmasına güvenilmektedir.

Avrupalı Devletlerin **azınlıkları bahane ederek işlerimize karışmasını engellemek** istenmiştir.

Kapitülasyonların kaldırılması amaçlanmıştır. (Kapitülasyonlara ilk defa karşı çıkmıştır).

Bağımsızlık ve egemenlik haklarımızdan taviz verilemeyeceği vurgulanmıştır.

MİSAK-I MİLLİNİN ÖNEMİ

- ❖ **Erzurum ve Sivas Kongresi kararlarının** (Misak-ı Milli) Meclis-i Mebusan tarafından **onaylanmıştır.**
- ❖ Milli **sınırlarımız** kesin olarak **çizilmiştir.**
- ❖ Misakı Milli, Türk milletinin ulusal sınırlar içerisinde **bağımsız yaşama yeminidir.**
- ❖ Millî Mücadelenin **siyasi programıdır.**
- ❖ **Kapitülasyonlara ve iç işlerimize karışılmasına karşı çıkmıştır.**
- ❖ **Uluslararası eşitlik** vurgulanmıştır.

YORUM

Soru Çözdüren
Bilgim

Misak-I Milli **Milli And Ya da Milli Yemin** Anlamına Gelir.

Misakı Millinin önemi konusundan **karşımıza yorum soruları** gelebilir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Mustafa Kemal'in meclis İstanbul dışında toplansın düşüncesini haklı çıkması **İleri görüşlülüğünü** gösterir.

İSTANBULUN İŞGALİ (16 MART 1920)

İtilaf Devletleri, Mebusan Meclisi tarafından Misak-ı Milli Kararlarının kabulü üzerine 16 Mart 1920'de İstanbul'u işgal ettiler. Meclis dağıtıldı, **bazı milletvekilleri tutuklanıp Malta Adası'na sürgün** olarak gönderil- diler.

Mebusan Meclisinin dağıtılması ile itilaf devletleri MİLLİ İRADEYİ hiçe saymışlardır.

İşgal sonrası **Sadrazam Salih Paşa** görevinden istifa etti. **Damat Ferit Paşa** tekrar sadrazam oldu ve **Millî Mücadele "ye katılanları asi** ilan etti.

Mustafa Kemal'in meclis İstanbul dışında toplansın düşüncesini **haklı** çıkarmıştır.

Bu durum Mustafa Kemal'in **ileri görüşlülüğünü** ortaya çıkarmıştır.

İstanbul'un işgali, **TBMM'nin Açılması Süreci'ni hızlandırmıştır**. Meclisin kapatılması üzerine Mustafa Kemal Ankara'da BMM açılacağını duyurmuş ve **işgalden kaçabilen milletvekillerin bu meclise katılmasını istemiştir. (Milli iradeye saygıyı gösterir)**

TBMM'NİN AÇILMASI (23 NİSAN 1920)

İstanbul'un işgali ve Mebusan Meclisinin dağıtılması sonucunda Mustafa Kemal Anadolu'daki tüm valiliklere ve kolordu komutanlıklarına telgraf çekerek seçimlerin yenilenmesini istedi. Aynı zamanda işgalden kaçabilen milletvekillerin bu meclise katılmasını da istemiştir. **(Milli iradeye saygıyı gösterir)** İlk TBMM, Anadolu'dan seçilen ve İstanbul'dan Ankara'ya kaçabilen milletvekillerinin katılımıyla **23 Nisan 1920'de** Cuma günü Hacı Bayram Veli caminde kılınan Cuma namazı ve edilen dualar eşliğinde Meclisin en yaşlı mebusu Sinop milletvekili **Şerif bey** tarafından açıldı. **Mustafa Kemal, ilk Meclise Ankara Milletvekili olarak katıldı ve 24 Nisan 1920'de Meclis Başkanlığı'na seçildi.**

24 NİSAN KARARLARI

TBMM'nin üstünde hiçbir güç yoktur.

BMM Yasama (kanun yapma) ve Yürütme (hükümet) yetkilerine sahiptir.

Hükümet kurmak zorunludur. Geçicide olsa bir hükümet başkanı tanımak veya padişah vekili atamak doğru değildir.

Hükümet işleri, Meclis içerisinde seçilecek bir heyet tarafından yürütülecektir. Meclis Başkanı bu heyetin de başkanıdır.

Padişah ve halifenin geleceği, işgalcilerin baskısı bittikten sonra Meclis tarafından belirlenecektir.

YORUM

TBMM'nin bağımsızlığı ve önemi vurgulanmıştır İstanbul Hükümeti yok sayılmıştır

Güçler birliği ilkesi vurgulanmıştır. Demokratik değildir ancak Amacı hızlı karar alıp uygulayabilmektir.

Meclisin Kurucu Meclis Olduğunu ve sürekli olduğunu Gösterir

Meclis Hükümeti Sistemi benimsenmiştir. Meclis Hükümeti Sistemi; uygulanması zor olan bakanların meclis içinden tek tek seçildiği sistemdir.

Milli egemenliğe terstir ancak Birlik beraberliğin bozulmaması için bu şekilde karar alınmıştır.

İLK TBMM NİN ÖZELLİKLERİ

- ❖ Güçler birliği ilkesini" benimsemiştir. (Yasama, Yürütme, Yargı güçleri BMM de toplanmıştır)
- ❖ Olağanüstü ve ihtilalci meclistir. (Mevcut yönetime başkaldırmıştır.)
- ❖ Savaş meclisidir. Kurtuluş Savaşı'nı yönetmiştir.
- ❖ Üyeleri toplumun her kesiminden temsilcilere yer verdiği için demokratik bir meclistir.
- ❖ Meclis Hükümeti Sistemi'ni benimsemiştir; Meclis Başkanı Hükümetin de başkanıdır,
- ❖ Milli bir nitelik taşır. Azınlık milletvekilleri yer almaz.
- ❖ BMM'nin açılmasıyla "Temsil Heyeti" nin görevi sona ermiştir.

Soru Çözdüren
Bilgi

İlk mecliste milli birlik ve beraberlik için saltanata karşı çıkılmamıştır.

Kavram
Bilgi

GÜÇLER BİRLİĞİ: Yasama, Yürütme ve Yargı güçlerinin tek bir devlet kurumu tarafından idare edilmesi. (İlk TBMM de Güçler birliği ilkesi benimsenmiştir.

MECLİS HÜKÜMETİ SİSTEMİ: Meclisin başkanı hükümetin ve devletinde başkanıdır. Bakanlar; hükümet başkanı tarafından atanmazlar. Meclis tarafından teker teker seçilirler.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgim

TBMM Ye Karşı İsyarlarda **İstanbul Hükümetinin, Şeyhülislamın, İtilaf Devletlerinin, Otorite Boşluğunun, Azınlıkların Ve Düzenli Orduya Katılmak İstemeyen Kuvayı Milliyecilerin** Etkisi Olmuştur.

Kavram Bilgim

İSYAN (AYAKLANMA)

Devlet, hükümet gibi kurulu bir Otoriteye karşı çıkan silahlı ya da silahsız başkaldırıdır. Otoriteyi tanımama.

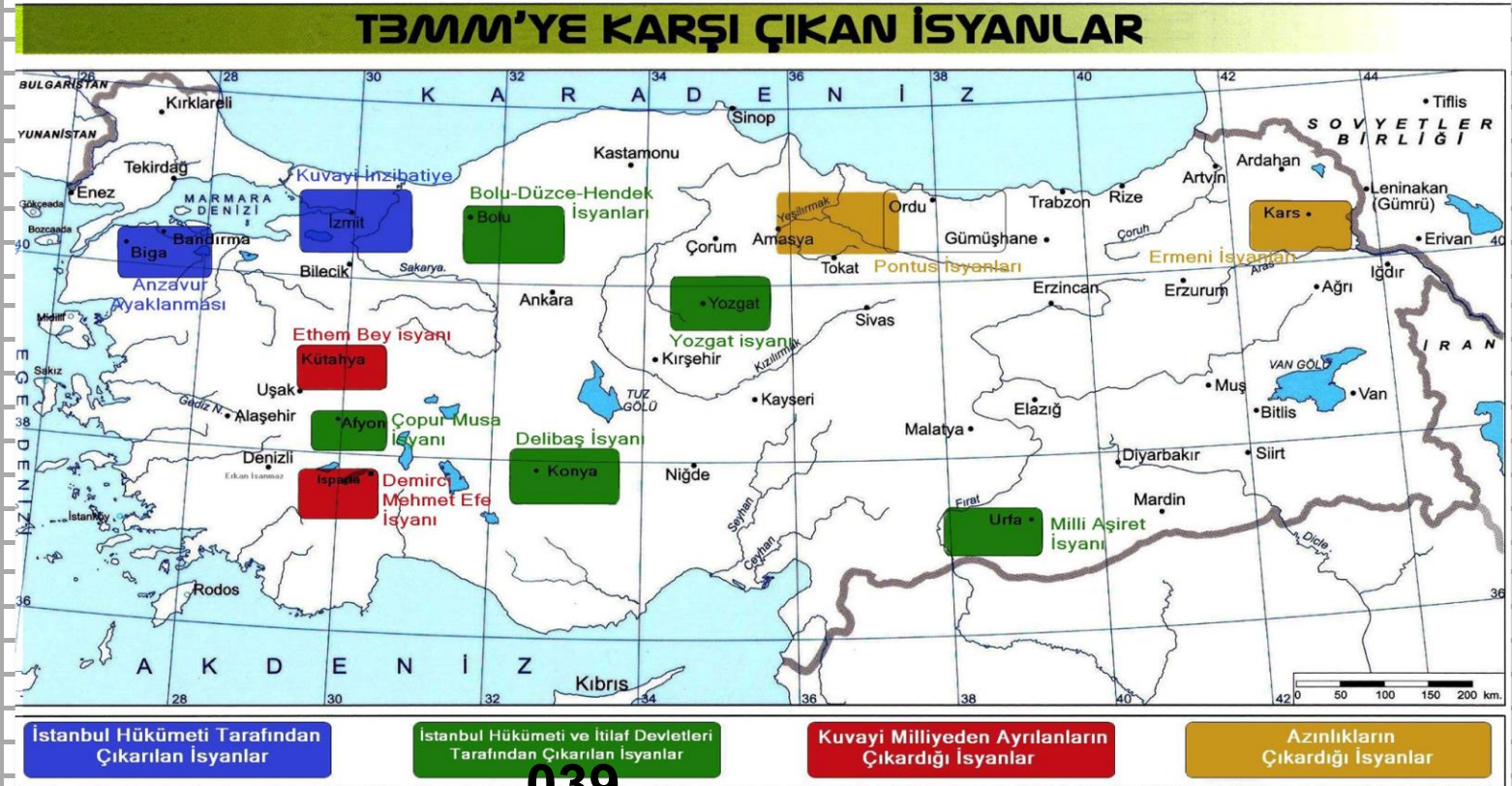
GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

8.2.7. TBMM'YE KARŞI AYAKLANMALAR VE ALINAN TEDBİRLER

Mustafa Kemal ve Millî mücadele taraftarlarını durdurmayı başaramayanlar TBMM Açıldıktan kısa süre sonra **İstanbul Hükümetinin, İngilizlerin ve azınlıkların** desteğiyle Anadolu'nun birçok yerinde çeşitli ayaklanmalar çıkmışlardır.

TBMM'YE KARŞI AYAKLANMALARIN (İSYANLAR) NEDENLERİ

- ❖ Milli Mücadele karşıtı **İstanbul Hükümetinin (Damat Ferit) Mustafa Kemal ve silah arkadaşlarını idama** mahkûm ettirmesi.
- ❖ **Şeyhülislamın**, (Dürriade Abdullah Efendinin) **milli mücadele aleyhinde fetva** yayımlaması
- ❖ İngilizlerin, **Boğazları** elinde tutmak amacı
- ❖ Ordunun dağıtılması ve **Milli mücadele karşıtı bazı kişilerin Anadolu'da otorite boşluğundan** yararlanmak istemesi,
- ❖ **Bazı Kuvayı Milliye birliklerinin disiplinsiz** hareketleri ve **düzenli orduya katılmak** istememeleri
- ❖ **Azınlıkların** (Rum, Ermeni) yeni **devletler kurma** çalışmaları

İSTANBUL HÜKÜMETİ TARAFINDAN ÇIKARILAN İSYANLAR

İstanbul Hükümeti **Anadolu'daki otoritesini sağlamak**, TBMM'yi yok etmek ve **İstanbulun güvenliğini sağlamak** amacıyla isyanlar çıkarmıştır. **Çerkez Ethem ve Ali Fuat Paşa** tarafından bastırılmıştır.

Ahmet Anzavur Ayaklanması: Balıkesir, Bandırma ve çevresindeki çıkmıştır. Amacı Kuvayı Milliye birliklerini ve TBMM'yi dağıtmaktır.

Kuvayı İnzibatiye (Hilafet Ordusu) Ayaklanması: Damat Ferit tarafından desteklenmiş milli güçleri ve TBMM'yi dağıtmak amacıyla İzmit ve çevresinde çıkartılan isyandır.

Kuvayı İnzibatiye Ordusu Padişahın Mızraklı Süvarileri

Soru Çözdüren Bilgi

İsyanların isminden Ziyade İsyanların **Genel Amaçları** Önemlidir.

Azınlık isyanlarının amacı **bağımsız Devlet** kurmaktır.

İSTANBUL HÜKÜMETİ VE İTİLAFLAR DEVLETLERİ TARAFINDAN ÇIKARILAN İSYANLAR

Koçgiri Ayaklanması Silahlı Bir Grup

İtilaf devletlerinin **boğazların güvenliğini sağlamak** amacıyla Halkın **dini duygularını istismar ederek Millî Mücadele'yi engellemek** için çıkarılan ayaklanmalardır.

- Bolu, Düzce, Hendek, Adapazarı (Boğazlar için),
- Koçgiri (Sivas ve Erzincan),
- Bozkır, Delibaş Mehmet (Konya)
- Çopur Musa (Afyon)
- Çapanoğulları (Yozgat),
- Milli Aşireti (Urfa),
- Cemil Çeto (Batman)

AZINLIKLAR TARAFINDAN ÇIKARILAN İSYANLAR

Anadolu'daki **otorite boşluğundan** ve **Anadolu'nun işgal altında olmasından** yararlanmak isteyen **Ermeni ve Rumların** çıkardığı ayaklanmalardır. Temel amaçları bağımsız devlet kurmaktır.

Doğu ve Güneyde Anadolu'da Ermeniler

Doğu Karadeniz ve batı Anadolu'da Rumlar tarafından çıkarılmış isyanlardır.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

HIYANET-İ VATANİYE KANUNU: BMM Tarafından 29 Nisan 1920'de çıkarılan vatana ihanet suçuna dair bir yasadır.

İSTİKLAL

MAHKEMELERİ: Millî mücadele sırasında ayaklanma çıkaran, milli mücadele karşıtı hareketler içinde bulunanların yargılandığı özel yetkili mahkemeler.

FETVA: İslam hukukuyla ilgili bir konunun, bir sorunun dinsel hukuk kurallarına göre çözümünü açıklayan, şeyhülislamca ya da müftüce verilen hüküm.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

DÜZENLİ ORDUYA KATILMAK İSTEMEYEN KUVAY-I MİLLİYECİLERİN İSYANI

Düzenli orduya katılmak istemeyen bazı Kuvay-ı Milliye Şefleri tarafından çıkartılmıştır.

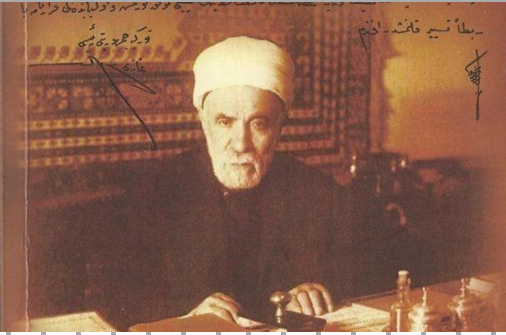
ÇERKEZ ETHEM İSYANI: (Kütahya- Bilecik çevresinde çıkmıştır), İsmet Bey (İnönü) tarafından bastırıldı **Çerkez Ethem Yunanlılara** sığındı.

DEMİRCİ MEHMET EFE İSYANI: (Isparta, Denizli) ikna edildi ve isyandan vazgeçti.

Çerkez Etem

İSYANLARA KARŞI ALINAN ÖNLEMLER

Ankara Muftüsü Rifat BÖREKÇİ

- **Hiyanet-i Vatanîye Kanunu** çıkarıldı ve isyan edenler vatan haini ilan edildi.
- İsyancıları cezalandırmak için **İstiklal Mahkemeleri** kuruldu. **(TBMM Yasama Gücünü Kullandı)**
- İstanbul Hükümeti'nin fetvasına karşılık Ankara müftüsü **Rifat BÖREKÇİ** ve **Anadolu müftüleri Karşı fetva** yayınladı
- **Halkı doğru bilgilendirmek için Ankara'da kurulan ANADOLU AJANSI VE HÂKİMİYET-İ MİLLİYE Gazetesi** ile aleyhte propagandalara karşılık verildi.
- Kuvayı Milliye birlikleri kaldırılmış ve yerlerine **Düzenli Ordu** kurulmuştur.

HIYANET-İ VATANİYE KANUNU'NUN BAZI MADDELERİ VE YORUMLARI

Yüce hilafet makamı ve saltanatı ve ülkeyi yedi yabancı devlet gücünden kurtarmak ve saldırıları önlemek amacıyla yönelik olarak kurulan **Büyük Millet Meclisine karşı düşünce veya uygulamalarıyla veya yazdıkları yazılarla muhalefet ve bozgunculuk edenler vatan haini olarak addedilir.**

Konuşmalarıyla halkı alenen vatan hainliği suçunu işlemeye tahrik ve teşvik edenler veya bu teşvik ve tahriki yazılarıyla ve çok değişik araçlarla yayanlar **hapis ve idam cezaları** ile cezalandırılırlar.

Kimlerin Vatan haini olarak kabul edileceği ve suç işleyenlere verilecek cezalar açıklanmıştır.

Olağanüstü ve aceleyi gerektiren durumlarda **zanlının yakalandığı yerdeki** ceza mahkemesi de yargılama yapmaya ve karar vermeye yetkilidir.

Vatana ihanet zanlılarının muhakemesi zorunlu bir sebep olmadıkça **yirmi dört günde** sonuçlanacaktır.

Bu kanuna uygun olarak mahkemece verilecek olan karar kesin olup **Büyük Millet Meclisinin onayını müteakip** bölgesinde infaz olunur. Onaylanmadığı durumlarda, **meclisin vereceği karara** uygun olarak hareket edilir.

İsyanlara katılmayanlar hakkında **kasten suçlamalarda bulunanlar**, iddia ettikleri suçun cezası ile cezalandırılırlar.

Yargılamaların hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesini hedeflemektedir.

BMM' nin **yargı yetkisine** yer verilmiştir.

BMM, **asılsız suçlamaların** önüne geçmeye çalışmıştır.

Soru Çözdüren Bilgim

Ayaklanmalara karşı yasa çıkarılması, mahkeme kurulması **hukuki yöntemler** kullanıldığını kanıtlar.

TBMMYE KARŞI İSYANLARIN SONUÇLARI VE ÖNEMİ

- ❖ İsyanlar TBMM'nin **Zaman, malzeme ve insan kaybına ve kardeş kanının dökülmesine** neden oldu.
- ❖ İsyanların bastırılması ile **TBMM'nin otoritesi arttı**.
- ❖ **Millî Mücadele'nin kazanılması gecikti**.
- ❖ TBMM'nin işgallerle uğraşmasını fırsat bilen **Yunanlıların işgali ve ilerlemesi kolaylaştı**.
- ❖ Meclis ayaklanmalar karşısında aldığı tedbirlerin bazılarında **yasama** yetkisini kullanmıştır.
- ❖ Ayaklanmaların bastırılmasında öncelikle **hukuki yöntemler** kullanılmıştır.
- ❖ Ayaklanmaların yayılmasını önlemede **basın-yayın** kuruluşları da kullanılmıştır.
- ❖ BMM, İstiklal Mahkemeleri yoluyla **yargı yetkisini** kullanmıştır.

8.2.8. SEVR BARIŞ ANTLAŞMASI VE TEPKİLER (10 AĞUSTOS 1920)

Sevr Antlaşmasının Gecikmesinin Temel Nedeni **Osmanlı Devleti'ni Paylaşmadaki Anlaşmazlıktır.**

Osmanlı Anayasası olan Kanunu Esasiye göre bir anlaşmanın yürürlüğe girmesi için meclis tarafından onaylanması gerekmektedir. **MEBUSAN MECLİSİ** dağıldığı için meclis tarafından onaylanmamıştır. Bu yüzden Sevr anlaşması **HUKUKEN geçersiz** bir anlaşmadır.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Osmanlı devleti **30 Ekim 1918 de Mondros Ateşkes** Antlaşmasını imzalamasına rağmen **barış antlaşması iki yıl gecikmiştir.** Bunun temel sebepleri arasında;

- ❖ **Osmanlı Devleti'ni paylaşmadaki anlaşmazlık,**
- ❖ **İzmir'in Yunanlılara verilmesiyle İngiltere ile İtalya arasındaki anlaşmazlık**
- ❖ **Türk milletinin işgallere karşı mücadelesi** gösterilebilir.

Sevr Antlaşmasını imzalayan heyet. Fesli olan Damat Ferit Paşa. Sağında bulunan Rıza Tevfik, solunda bulunanlar Hâdî Paşa ve Reşat Halis Bey

Sevr Antlaşmasını imzalanırken

İngiltere, Fransa ve İtalya Osmanlı Devleti ile **yapacakları barış antlaşmasının şartlarını belirlemek** için **İtalya'nın San Remo** kentinde **San Remo Konferansı** düzenlediler.

Konferansa katılan **Tevfik Paşa** "**Antlaşma şartlarının bağımsız bir devlet anlayışıyla bağdaştırılması mümkün değildir**" diyerek şartları kabul etmedi. Bunun üzerine **Yunanlılar**, Osmanlı Devleti'ni antlaşmayı imzalamaya zorlamak için Mudanya ve Bandırmaya asker çıkararak **Bursa'ya kadar olan yerleri işgal** ettiler.

Bunun üzerine Osmanlı Devleti **Mebusan Meclisi kapalı olduğu için Saltanat Şurasını** topladı. Saltanat şurasında "**Tamamen yok olmaktansa İstanbul ve Anadolu'da küçük de olsa bir devlet olarak devam edelim.**" düşüncesi kabul edildi.

Bu durum **Misak-ı Milliye aykırıdır.**

SEVR ANTLAŞMASININ MADDELERİ VE YORUMLARI

SINIRLAR İLE İLGİLİ MADDELER

- ❖ Doğu Trakya, Ege Adaları ve İzmir çevresi **YUNANLILARA** verilecek.
- ❖ Batı Anadolu ve Akdeniz kıyıları **İTALYANLARA** verilecek
- ❖ Çukurova, Antep, Urfa, Maraş, Sivas ve Suriye **FRANSIZLARA** verilecek
- ❖ Hakkâri çevresi Musul, Kerkük ve Irak **İNGİLİZLERE** verilecek,
- ❖ Rodos ve 12 ada **İTALYA**'ya, diğer adalar **YUNANİSTAN**'A verilecek,
- ❖ Doğu Anadolu'da **ERMENİ** devleti kurulacak,

Osmanlı toprakları parçalanmış ve Osmanlıya **Ankara ve civarında küçük** bir toprak parçası bırakılmıştır.

Sevr Antlaşmasının ile **Anadolu toprak bütünlüğü** bozulmuştur.

İzmir ve çevresinin Yunanistan tarafından işgal edilmesi **Paris Barış konferansı** kararlarının hayata geçirildiğini kanıtlar.

Sevr Antlaşmasının ile
**Ülke bütünlüğü ve
Milli bağımsızlık**
tehlikeye girmiştir.

Sevr antlaşmasında
Milli Egemenliğe
yönelik karar mevcut
değildir.

EKONOMİK MADDELER

- ❖ **Kapitülasyonlardan bütün devletler** yararlanacak. Osmanlı Devleti'nin maliyesi İtilaf Devletlerinin denetiminde olacak.
- ❖ Osmanlı devletinin **maliyesi İtilâf Devletlerinin** komisyonuna bırakılacak.
- ❖ Osmanlı Devleti **savaş tazminatı** ödeyecektir.

MADDENİN YORUMU

Osmanlı Devleti ekonomisi **itilaf devletlerinin denetimine girmiş** ve ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir.

Osmanlı Devleti **1.Dünya savaşın sorumlusu** olarak görülmüştür.

SİYASİ MADDELER

- ❖ Boğazları **Türk Üyenin Olmadığı Uluslararası Bir Komisyon Tarafından Yönetilecek**. Bütün Gemiler Serbestçe Geçebilecek.
- ❖ İstanbul, Osmanlı Devleti'nin başkenti olarak kalacak fakat **anlaşma şartlarına uyulmazsa İstanbul'da işgal** edilecek.
- ❖ **Azınlıkların hakları genişletilecek** ve Osmanlı Devleti bu konuda sürekli denetlenecek.
- ❖ Doğu Anadolu'da **iki yeni devlet** kurulacak

MADDENİN YORUMU

Egemenlik haklarına ve **bağımsızlık** ilkesine aykırıdır

İstanbul'un **işgaline** zemin hazırlanmıştır.

Egemenliğe aykırıdır. Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışma imkanını elde etmişlerdir.

Misak-ı Milliye aykırıdır. Ermeni ve Kürt devleti kurmayı amaçlamışlardır

ASKERİ MADDELER

- ❖ Zorunlu askerlik kaldırılacak. Asker sayısı 50.700 kişi ile sınırlandırılacak ve orduda ağır silahlar yer almayacak.
- ❖ Deniz gücü 13 gemiyi geçmeyecek, denizaltı olamayacak.

MADDENİN YORUMU

Bu maddedeki amaç **Osmanlı Devleti'ni savunmasız** bırakılmak ve işgalleri kolaylaştırmaktır.

Sevr Anlaşmasına göre Osmanlı Devleti'ne Ankara ve civarında küçük bir toprak parçası kalırken **askeri siyasi ve ekonomik sınırlandırmalar** olan maddeler içermektedir. Bu yüzden **ANLAŞMA DEĞİL** bir **ÖLÜM FERMANI** olarak görülebilir.

SEVR ANTLAŞMASININ ÖNEMİ

- ❖ 1.Dünya savaşının ve Osmanlı Devleti'nin **en son imzalanan** antlaşmadır.
- ❖ Bu anlaşmanın temel **amacı Osmanlı Devleti sömürge** durumuna düşürmektir.
- ❖ Ölü doğmuş yani **Mebusan Meclisi Onaylamamıştır**. Bu nedenle **Hukuki geçerlilik kazanamamıştır**.
- ❖ Millî mücadele başarı ile sonuçlanması nedeniyle **hiçbir zaman uygulanamamış** bir antlaşmadır.
- ❖ **Misak-ı Milli kararlarına uygun değildir**.

SEVR ANTLAŞMASINA KARŞI TEPKİLER

OSMANLI HÜKÜMETİNİN TUTUMU

Osmanlı hükümetinin başında bulunan Damat Ferit hükümeti **teslimiyetçi** bir tutum sergilemiştir.

MUSTAFA KEMALİN TUTUMU

Siyasi, adli ve mali **bağımsızlığımızı yok etmeye** ve sonuç olarak yaşama hakkımızı inkara ve yok etmeye yönelik olan bu **Sevr Anlaşması bizce mevcut değildir**.

TBMM'NİN TUTUMU

Türk milleti ile ilgili kararı **sadece TBMM'nin verebileceğini** belirten bir beyanname yayınlamış ve **Sevr'i imzalayanları vatan haini** ilan etmiştir.

TÜRK MİLLETİNİN TUTUMU

Türk milletinin mücadele gücünü kararlılığını arttırmış ve bağımsız yaşama hakkını elinden aldığı için, Kurtuluş Savaşını tek çözüm haline getirmiştir.

Soru Çözdüren Bilgim

Sevr Antlaşmasına Karşı İstanbul Hükümeti **Teslimiyetçi**, Türk Milleti TBMM ve Mustafa Kemal **Bağımsızlığa Düşkün Mücadeleci** tavrı Sergilemiştir.

Sevr Antlaşmasının **imzalanması TBMM'nin haklılığını ortaya çıkarmış ve ulusal bilinci kamçılamıştır**.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O